

Доклад за напредъка
на България
в подготовката
за присъединяване
към Шенгенското
пространство

Изказаните становища и мнения в настоящия доклад са отговорност на авторите и не отразяват непременно мненията и политиката на Институт „Отворено общество“ – София.

Този доклад е издание на Институт „Отворено общество“ – София в рамките на Инициативата за европейски политики (EuPI).

Доклад за напредъка на България в подготовката за присъединяване към Шенгенското пространство

септември 2010

Адрес:

Институт „Отворено общество“ – София
Инициатива за европейски политики (EuPI)

1000 София, ул. „Солунска“ № 56

Тел.: (+359 2) 930 66 19; Факс: (+359 2) 951 63 48

E-mail: eupi@osi.bg

Web EuPI: www.eupi.eu

Web OSI-Sofia: www.osi.bg

© 2010 Институт „Отворено общество“ – София

ISBN 978-954-9828-96-2

Съдържание

I. Резюме	11
II. Увод	17
III. Оценка на напредъка в изпълнение на мерките, заложените в Националния план за действие за пълното прилагане на разпоредбите на достиженията на правото от Шенген и за премахването на контрола по вътрешните граници	21
1. Граничен контрол	21
2. Визи	36
3. Миграция	42
4. Убежище	43
5. Полиция и сигурност. Огнестрелни оръжия и боеприпаси	45
6. Съдебно сътрудничество	53
7. Борба срещу наркотичните вещества	55
8. Работа и използване на Шенгенската информационна система	59
9. Защита на личните данни	81
IV. Заключение	85

Списък с използваните съкращения и термини в доклада

- **АИС „КАТ“** – автоматизирана информационна система „Контрол на автомобилния транспорт“
- **АИС БДС** – автоматизирана информационна система „Български документи за самоличност“
- **АИС ЦПР** – автоматизирана информационна система „Централен полицейски регистър“
- **АМВР** – Академия на МВР
- **БД** – база данни
- **ВИС** – визова информационна система VIS
- **ГДБОП** – Главна дирекция „Борба с организираната престъпност“
- **ГДГП** – Главна дирекция „Гранична полиция“
- **ГКПП** – Гранично контролно-пропускателен пункт
- **ДАБ** – Държавна агенция за бежанците
- **ДАНС** – Държавна агенция „Национална сигурност“
- **ДКИС** – Дирекция „Комуникационни и информационни системи“ към МВР
- **ДМОПС** – Дирекция „Международно оперативно полицейско сътрудничество“ към МВР
- **ЕВРОДАК** – Централна автоматизирана база данни, съдържаща дактилоскопни отпечатащи на всички чужденци, кандидатстващи за убежище, на възраст над 14 години
- **ЕЗА** – Европейска заповед за арест
- **ЕС** – Европейски съюз
- **ЗАНН** – Закон за административните нарушения и наказания
- **ЗЗЛД** – Закон за защита на личните данни
- **ЗИД на ЗМВР** – Закон за изменение и допълнение на Закона за МВР
- **ЗУБ** – Закон за убежището и бежанците
- **ИКТ** – Институт по компютърни технологии към МВР
- **КЗЛД** – Комисия за защита на личните данни
- **КПСШ** – Конвенция за прилагане на Споразумението от Шенген

- **МВНР** – Министерство на външните работи
- **МВР** – Министерство на вътрешните работи
- **МЗ** – Министерство на здравеопазването
- **МО** – Министерство на отбраната
- **МП** – Министерство на правосъдието
- **МРРБ** – Министерство на регионалното развитие и благоустройството
- **МТИТС** – Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията
- **МФ** – Министерство на финансите
- **Национално бюро „СИРЕНЕ“ (“SIRENE” – Supplementary Information Request at the National Entries)** – специализирана оперативна част в Дирекция „Международно оперативно полицейско сътрудничество“ на МВР. Всяка държава членка на Шенгенското пространство създава национално бюро „СИРЕНЕ“, което работи в денонощен режим (24/7) и осъществява непрекъснат обмен на информация с бюрата „СИРЕНЕ“ на другите държави. Бюрата „СИРЕНЕ“ предоставят допълнителна информация, свързана със сигналите в ШИС, и съгласуват предвидените за изпълнение мерки. Бюрата „СИРЕНЕ“ обменят и данни от значение за полицейското и съдебното сътрудничество, и координират трансгранични операции.
  - **НИП** – Национален институт на правосъдието
  - **НК** – Наказателен кодекс
  - **ОДМВР** – Областна дирекция на Министерство на вътрешните работи
  - **ОДЧ** – оперативна дежурна част
  - **ПВР** – Правосъдие и вътрешни работи
  - **ПМС** – постановление на Министерски съвет
  - **ППЗМВР** – Правилник за прилагане на Закона за МВР
  - **Принцип *ne bis in idem*** – принцип за забрана на двойната наказуемост на деянието; по силата на този принцип едно лице не може да бъде съдено повторно за едно и също деяние, когато вече е окончателно решен въпросът за участието му в определено престъпление от компетентните органи на една държава членка.
    - **РДГП** – Регионална дирекция „Гранична полиция“
    - **РМС** – решение на Министерски съвет
    - **СДВНЧ** – Специален дом за временно настаняване на чужденци
    - **СИРЕНЕ** – SIRENE (Supplement Information Requieres at the National Entry) е другата електронна система в Шенгенската система, която предлага разширена информация за лица и обекти, които са регистрирани в ШИС. Чрез системата „СИРЕНЕ“ полицията може да изиска допълнителна информация за определени лица извън очертаванията на

собствената страна. „СИРЕНЕ“ се счита за значително по-ефективна, отколкото системата на Интерпол.

- **ТЕТРА** – Terrestrial Trunked Radio е име на световен стандарт за кодирана, цифрова, мобилна, клетъчна, радиокомуникационна система, специализирана за професионални потребители, разработена от Европейския стандартизационен институт (ETSI). ТЕТРА е създадена за работа при екстремни/кризисни ситуации и позволява високонадеждна защита на предаваната информация.

- **ЦСПП** – Център за специализация и професионална подготовка

- **ШИС** – Шенгенска информационна система представлява автоматизирана информационна система, която се състои от Централна ШИС (Ц.ШИС) и Национална ШИС (Н.ШИС) на всяка държава, прилагаща Шенгенското споразумение („национално копие“), което съдържа пълно копие на базата данни на Ц.ШИС. В ШИС се обработват данни за издирвани и контролирани лица и предмети, както и за граждани на трети страни с отказ за влизане на територията на Шенгенското пространство.

- **ШИС 1+** – настояща версия на Шенгенската информационна система

- **ШИС-2** – второ поколение Шенгенска информационна система

- **BLNI** – Backup local national interface – резервен национален интерфейс

- **C.SIS** – Централна шенгенска информационна система

- **CEPOL** – Европейски полицейски колеж

- **FRONTEX** – Европейската агенция за управление на оперативното сътрудничество по външните граници на държавите – членки на Европейския съюз

- **LNI** – Local national interface – резервен мрежов интерфейс

- **SISII LNI и SISII BLNI** – национален интерфейс за връзка

- **SISNET** – настояща комуникационна инфраструктура на Шенгенската среда

- **s-TESTA** – Secure Trans-European Services for Telematics between Administrations – мрежа за защитени трансевропейски телематични услуги между администрациите – доставка на инфраструктура за управление и обмен на защитени частни комуникационни услуги, осигурена по силата на рамков договор, сключен с Комисията от нейно име и от името на Съвета, Европол и Европейската железопътна агенция

- **VISION** – мрежа за консултиране на визи

Резюме

1. Методология

Присъединяването към Шенгенското пространство е част от интеграцията на България в Европейския съюз (ЕС). Разширяването на Шенгенското пространство повишава сигурността и е предпоставка за подобряване живота на европейските граждани и за ефективно упражняване на тяхното право на свободно движение и икономическа активност.

Цел на гражданското наблюдение е повишаването на информираността на европейските и по-специално на българските граждани за степента на готовност на България за присъединяване към Шенгенското пространство през 2011 г. чрез осъществяването на експертна оценка на напредъка в подготовката, която е независима както от ЕС, така и от българските институции.

Обект на наблюдението е напредъкът в осъществяване на мерките, заложи в Националния план за действие за пълното прилагане в България на разпоредбите на достиженията на правото от Шенген и за премахването на контрола по вътрешните граници в деветте раздела: „Граничен контрол“, „Визи“, „Миграция“, „Убежище“, „Полиция и сигурност“, „Огнестрелни оръжия и боеприпаси“, „Съдебно сътрудничество“, „Борба срещу наркотичните вещества“, „Работа и използване на Шенгенската информационна система“ и „Защита на личните данни“.

Възприета е **скала от четири стойности** за оценка на степента на осъществяване на мерките:

- **Неизпълнена** – пропуснат е срокът за изпълнение и не е започната работа по изпълнение на мярката.
- **По-скоро неизпълнена** – пропуснат е срокът за изпълнение, започната е работа по изпълнение на мярката, но изпълнението е в началото на процеса.
- **По-скоро изпълнена** – пропуснат е срокът за изпълнение, започната е работа по изпълнение на мярката и изпълнението е към края на процеса.
- **Изпълнена** – мярката е изпълнена в срок.

Настоящият доклад съдържа оценка на степента на изпълнение на всички мерки с краен срок за осъществяване 31 август 2010 г.

В раздела „Работа и използване на Шенгенската информационна система“ е оценен и напредъкът в реализирането на мерките със срок за изпълнение **31 декември 2010 г.** поради предстоящата оценка по Шенген на България в област „ШИС/СИРЕНЕ“ в периода 6–10 декември 2010 г.

Останалите раздели съдържат и оценка на напредъка в реализирането на някои мерки с ненастъпил, но непосредствено предстоящ краен срок или с постоянен такъв.

2. Обща оценка на напредъка в изпълнение на мерките към 31 август 2010 г.

Към 31 август 2010 г. подготовката на България за присъединяване към Шенгенското пространство като цяло се осъществява в срок и има достатъчно основания да се смята, че страната ще изпълни всички условия за членство към 31 март 2011 г.

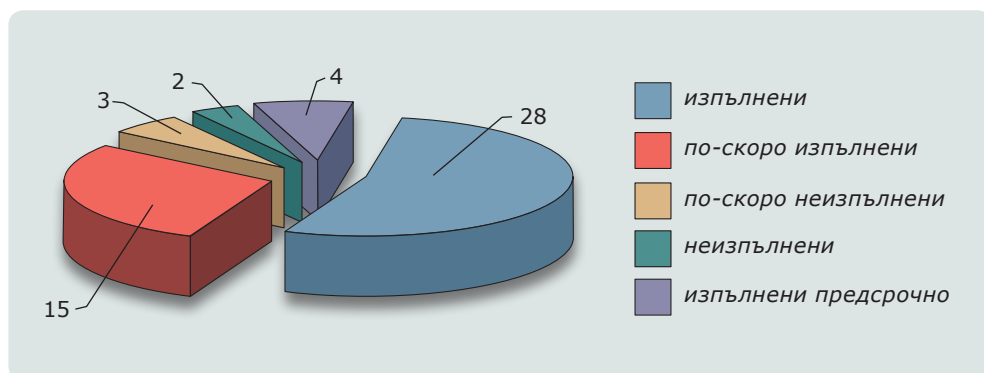
В Националния план за действие за пълното прилагане на разпоредбите на достиженията на правото от Шенген и за премахването на контрола по вътрешните граници **48 мерки** са със срок за изпълнение до 31 август 2010 г. (фиг. 1).

От тях изпълнени са повече от половината – **28 мерки**, а **15** са по-скоро изпълнени.

Две мерки не са изпълнени в срок. Те са в областта „Визова политика“.

Три мерки са по-скоро неизпълнени – една от тях е в раздел „Визова политика“, а две са от „Граничен контрол“. При предприемане на адекватни мерки от страна на отговорните институции тези закъснения могат да бъдат преодоляни до края на 2010 г.

Четири мерки с все още ненастъпил краен срок, отнасящи се до Шенгенската информационна система и област „Полиция и сигурност“, са предсрочно изпълнени.

Фиг. 1. Изпълнение на мерки по присъединяване към Шенген

С най-голям брой изпълнени мерки в подготовката е областта **„Работа и използване на Шенгенската информационна система“**, където от общо 17 мерки със срок 31 август 14 са изпълнени, а 3 са по-скоро изпълнени. Други две мерки са изпълнени преди крайния срок. Предстоящото изпълнение на 7 от планираните в този раздел мерки зависи изцяло от ревизирия график на ЕК за ШИС-2. Забавянията в техническото изпълнение на графика за финализиране на ШИС-2 на европейско ниво крият риск от забавяне на изпълнението на тези мерки. Оценката за напредъка в подготовката в тази област е особено важна поради обстоятелството, че Шенгенската информационна мрежа е основата на Шенгенския механизъм, която позволява на всички гранични власти, полицейски служби и консулски служители от страните от Шенгенската група да имат достъп до данни за определени лица или за откраднати или загубени превозни средства и предмети и това е единствената област, в която все още предстои оценка по Шенген на България в област **„ШИС/СИРЕНЕ“** в периода 6–10 декември 2010 г.

Най-голям брой неизпълнени мерки се наблюдават в област **„Визова политика“**, където от 11 мерки само три са изпълнени в срок. Пет мерки са по-скоро изпълнени. От останалите три две са неизпълнени, а една е по-скоро неизпълнена. Неизпълнена в срок е мярката за изготвяне на инструкция на министъра на вътрешните работи и министъра на външните работи за реда за издаването на визи на ГКПП, а останалите забавяния произтичат от закъснялото изграждане на Визовия център в МВНР.

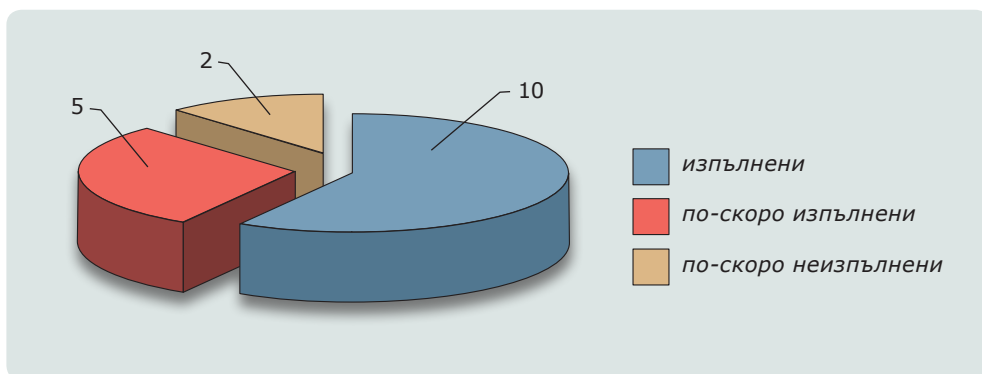
В област **„Граничен контрол“** повечето планирани мерки с настъпил срок са изпълнени. Закъснението в реализирането на около една четвърт от мерките (по-скоро изпълнени или по-скоро неизпълнени) е преодолимо.

В останалите области мерките са или по-скоро изпълнени и предстои финализирането им (**„Миграция“** и **„Убежище“**), или са с постоянен или все още ненастъпил краен срок на изпълнение и по тях се работи (**„Полиция и сигурност. Огнестрелни оръжия и боеприпаси“**, **„Съдебно сътрудничество“**, **„Борба срещу наркотичните вещества“** и **„Защита на личните данни“**).

3. Оценка по области

В област **„Граничен контрол“** планираните мерки са 27. От тях 10 са изпълнени, а 10 са с предстоящ срок за изпълнение 30 септември 2010 г. и повечето най-вероятно ще бъдат изпълнени в рамките на този срок. Седем мерки са с настъпил срок за изпълнение, но все още се работи по тях. Пет са по-скоро изпълнени и две са по-скоро неизпълнени (фиг. 2).

Една част от неизпълнените в срок мерки се отнасят до приемането на подзаконовни нормативни актове (например изготвяне на инструкция за патрулно-постова дейност на Гранична полиция), други са в резултат

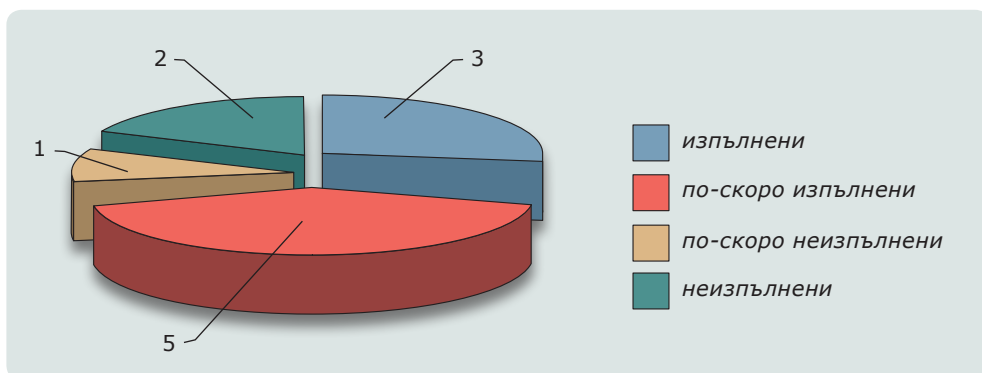
Фиг. 2. Граничен контрол

на прекратени обществени поръчки. Има известно забавяне и в реконструкцията на някои ГКПП.

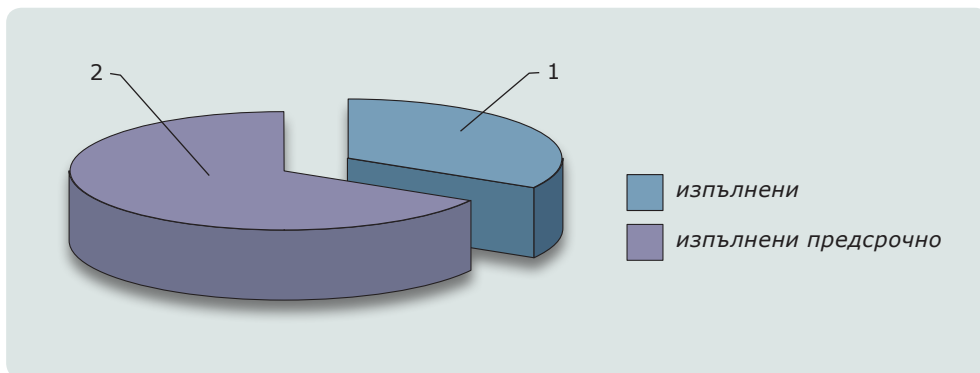
В област **„Визова политика“** от 11 мерки три са изпълнени в срок. Пет мерки са по-скоро изпълнени, а останалите са неизпълнени (две) или по-скоро неизпълнени (една) (фиг. 3). Освен забавянето в изготвянето на някои подзаконовни актове и анализи проблемите в областта са свързани с изграждането на Визовия център в МВНР. Забавянето е резултат на липсата на финансов ресурс за помещение и оборудване през изминалата година. Очаква се закъснението да бъде наваксано и до ноември да е осъществена връзка с визовата информационна система.

Областите **„Убежище“** и **„Миграция“** са застъпени с малко на брой мерки за изпълнение (по една мярка във всяка област) в Националния план за действие за присъединяването на България към Шенгенското пространство. И двете мерки са по-скоро изпълнени.

В област **„Полиция и сигурност. Огнестрелни оръжия и боеприпаси“** са планирани общо 7 мерки, от които само една е с настъпил срок за изпълнение и е изпълнена. Две от мерките със срок през декември, отнасящи се до сключване на споразумения между правителството на Република България и правителството на Република Сърбия

Фиг. 3. Визи

Фиг. 4. Полиция и сигурност

и Република Гърция, са изпълнени предсрочно. По останалите работата продължава (фиг. 4).

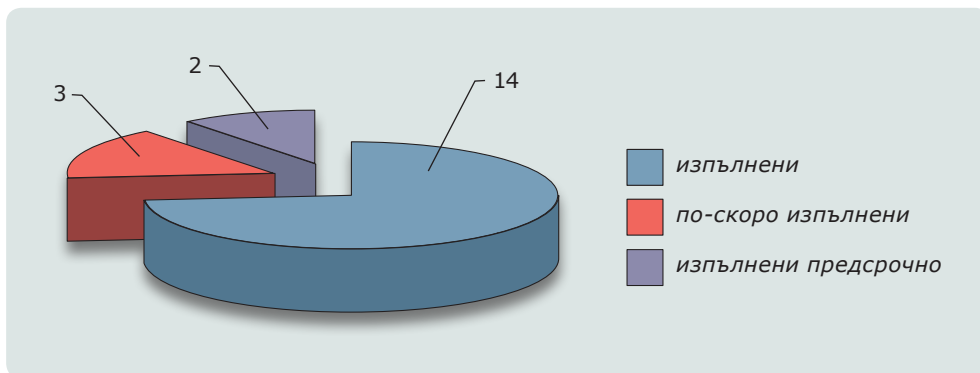
В област **„Съдебно сътрудничество“** планираните 3 мерки са с постоянен срок за изпълнение и по тях се работи.

В област **„Борба срещу наркотичните вещества“** от общо 7 мерки 4 са със срок за изпълнение – постоянен, а на останалите три срокът е през декември. По всички мерки се работи.

Областта **„Работа и използване на Шенгенската информационна система“** е единствената, която все още не е била обект на оценка по Шенген на България. Проверката в област **„ШИС/СИРЕНЕ“** ще се проведе в периода 6–10 декември 2010 г. Мисията ще се състои през декември 2010 г. Това прави оценката за напредъка в подготовката в тази област особено важна.

От 17 планирани мерки със срок 31 август 14 са изпълнени, а 3 са по-скоро изпълнени. Други две мерки са изпълнени преди крайния срок (фиг. 5).

Изпълнението на седем от планираните в този раздел мерки зависи изцяло от ревизирияния график на ЕК за ШИС-2. Забавянията в техниче-

Фиг. 5. ШИС

ското изпълнение на графика на финализиране на ШИС-2 на европейско ниво крие риск от забавяне на изпълнението на тези мерки.

В област „**Защита на личните данни**“ от 5 планирани мерки една е с краен срок за изпълнение през декември, а останалите са с постоянен срок и са в процес на изпълнение.

4. Препоръки

- Оптимизиране на процеса на вътрешноевропейско съгласуване на документи и ускоряване приемането на подзаконови актове, в т.ч. Инструкцията за патрулно-постова дейност на Гранична полиция.

- Ускоряване на строителните и монтажни работи по изграждането на Визовия център в МВНР и ускорено завършване на преустройството на консулските служби съгласно изискванията на шенгенските критерии, заложено в предстоящите мерки.

- Гъвкавост при прилагане на процедурите по ЗОП, доколкото законът го позволява (опростяване на процедурите и удължаване на сроковете за подаване на документи).

- Активно обучение и участие в подготовката за присъединяване към Шенген на всички служители от Дирекция „Миграция“ към МВР. Усвояване на опита на държавите, присъединили се към Шенген през 2007 г., по отношение на подготовката им в прилагането на стратегията за интегрирания граничен контрол във вътрешността на страната, където имиграционните власти работят заедно с граничните и полицейските служби за предотвратяване на нелегалната миграция.

- Включване на проекта за изменение на Закона за Министерство на вътрешните работи и на проекта за изменение и допълнение на Закона за защита на личните данни сред приоритетните задачи на Народното събрание през есенна сесия.

- Осъществяване до края на годината на специализирани модули на обучението в съдебно сътрудничество, свързани с проблематиката на европейската уредба в областта на наказателното и наказателнопроцесуалното право.

- Оптимизиране на националната стратегия и мерки за борба с наркоманията чрез активно участие и обмен на опит и практики в рамките на мрежата на Центъра за наблюдение на наркотиците и наркоманиите в Лисабон. Проактивно участие в усвояването на средства от съществуващите европейски финансови инструменти, подпомагащи мерките за борба с наркоманиите и трафика на наркотични вещества.

- Ускоряване на процеса на обучение на администратори и обработващи лични данни.

- Транспониране на Рамково решение 2008/977/ПВР относно защитата на личните данни, обработвани в рамките на полицейското и съдебното сътрудничество по наказателноправни въпроси в срок до 27 ноември 2011 г.

Увод

1. Контекст

Присъединяването към Шенгенското пространство е част от интеграцията на България в Европейския съюз (ЕС). Разширяването на Шенгенското пространство повишава сигурността и е предпоставка за подобряване живота на европейските граждани и за ефективно упражняване на тяхното право на свободно движение и икономическа активност.

В Договора за присъединяване на Република България към ЕС са посочени разпоредбите на достиженията на правото от Шенген, които са задължителни и се прилагат в България от момента на членството. Останалата част от правните норми на Шенген, свързани основно с отпадането на проверките по вътрешните граници, ще се прилагат след решение на Съвета, предхождано от проверки, реализирани чрез мисии за оценка на готовността по Шенген в различни области.

В съвместна декларация относно присъединяването към Шенгенското пространство от 6 февруари 2008 г. министрите на вътрешните работи на България и Румъния определят март 2011 г. като тяхна обща стратегическа цел за пълноправно членство в Шенгенското пространство в резултат на изпълнение на всички условия. България и Румъния са обект на проверки за готовността и на оценки по Шенген по едно и също време от държавите – членки на ЕС. Вече са проведени всички мисии за оценка в областите полицейско сътрудничество, защита на лични данни, визи и граници. В раздел „Работа и използване на Шенгенската информационна система“ е оценен и напредъкът в реализирането на мерките със срок за изпълнение 31 декември 2010 г. поради предстоящата оценка по Шенген на България в област „ШИС/СИРЕНЕ“ в периода 6–10 декември 2010 г.

В контекста на подготовката за присъединяване към Европейския съюз, от ноември 2001 г. България изпълнява Национален шенгенски план за действие. През 2010 г. бе изготвен нов *Национален план за действие за пълното прилагане на разпоредбите на достиженията на правото от Шенген и за премахването на контрола по вътрешните граници*, който да гарантира успешната подготовка на страната за присъединяване през 2011 г. С РМС № 155/17.03.2008 (актуализирано с РМС № 72/05.02.2009 и РМС № 811/23.10.2009) е създаден национален координационен механизъм за управление, координация и контрол на подготовката на Република България за пълното прилагане на разпо-

редбите на достиженията на правото от Шенген. Той се председателства от вицепремиера и министър на вътрешните работи, а заместник-председател е вицепремиерът и министър на финансите.

2. Цел на гражданското наблюдение

Гражданското наблюдение цели повишаването на информираността на европейските и по-специално на българските граждани за степента на готовност на България за присъединяване към Шенгенското пространство през 2011 г. чрез осъществяването на експертна оценка на напредъка в подготовката, която е независима както от ЕС, така и от българските институции.

3. Методология на наблюдението

Обект на наблюдението е напредъкът в осъществяване на мерките, заложи в Националния план за действие за пълното прилагане на разпоредбите на достиженията на правото от Шенген и за премахането на контрола по вътрешните граници в деветте раздела: „Граничен контрол“, „Визи“, „Миграция“, „Убежище“, „Полиция и сигурност. Огнестрелни оръжия и боеприпаси“, „Съдебно сътрудничество“, „Борба срещу наркотичните вещества“, „Работа и използване на Шенгенската информационна система“ и „Защита на личните данни“.

Настоящият доклад съдържа оценка на степента на изпълнение на всички мерки с краен срок за осъществяване 31 август 2010 г.

В раздел **„Работа и използване на Шенгенската информационна система“** е оценен и напредъкът в реализирането на мерките със срок за изпълнение 31 декември 2010 г. поради предстоящата оценка по Шенген на България в област **„ШИС/СИРЕНЕ“** в периода 6–10 декември 2010 г.

Останалите раздели съдържат оценка на напредъка в реализирането на някои мерки с ненастъпил, но непосредствено предстоящ краен срок или с постоянен такъв.

Напредъкът в осъществяване на мерките се оценява от гледна точка на:

- Приемане в българското законодателство на достиженията на правото на ЕС в съответните области (закони, правилници за прилагане и т.н.).
- Изграждане на инфраструктурата, необходима за прилагането на изискванията по Шенген.
  - Изграждане на необходимия административен капацитет.
  - Осигуряване на необходимия финансов ресурс за пълното прилагане на Шенген (предвиденото по Инструмента Шенген, национално финансиране и други финансови инструменти на ЕС).

Възприета е **скала от четири стойности** за оценка на степента на осъществяване на мерките:

- **Неизпълнена** – пропуснат е срокът за изпълнение и не е започната работа по изпълнение на мярката.
- **По-скоро неизпълнена** – пропуснат е срокът за изпълнение, започната е работа по изпълнение на мярката, но изпълнението е в началото на процеса.
- **По-скоро изпълнена** – пропуснат е срокът за изпълнение, започната е работа по изпълнение на мярката и изпълнението е към края на процеса.
- **Изпълнена** – мярката е изпълнена в срок.

Екипът, осъществяващ гражданското наблюдение, включва:

Ася Кавръкова, директор на програма „Европейски политики и гражданско участие“ в Институт „Отворено общество“ – София

Десислава Христова, координатор в програма „Европейски политики и гражданско участие“ в Институт „Отворено общество“ – София

Надя Димитрова – представител на Международния център за развитие на миграционната политика в България и експерт ПВР към Европейския институт, София, автор на оценката в раздели „Граничен контрол“, „Визи“, „Миграция“, „Убежище“ и „Работа и използване на Шенгенската информационна система“.

Христо Христов – експерт по право на ЕС, преподавател в Юридическия факултет на СУ „Св. Климент Охридски“, автор на оценката в раздели „Полиция и сигурност. Огнестрелни оръжия и боеприпаси“, „Съдебно сътрудничество“, „Борба срещу наркотичните вещества“ и „Защита на личните данни“.

Достъп до информация, необходима за осъществяване на гражданското наблюдение, експертите получават по силата на споразумение за сътрудничество, подписано между заместник министър-председателя и министър на вътрешните работи на Република България в качеството му на председател на Координационния екип и Институт „Отворено общество“ – София. Настоящата оценка се базира на информация за осъществяване на мерките, предоставена от съответните отговорни институции и лица, за достоверността на която те носят отговорност.

Основни методи на работа:

- Преглед на наличната литература – доклади, анализи, становища по темата на различни институции, включително на Европейската комисия.
- Анализ на релевантни документи (които не са класифицирана информация) относно нормативната база, институционалната среда, от-

чети от проверките, от работата на координационния екип и междуведомствената група и целевите групи към нея.

- Дълбочинни интервюта с експерти от националните екипи за работа и координация по Шенген, с независими експерти по темата и с експерти от екипите за проверка.

На базата на експертната оценка по описаната по-горе методика се изготвят **два доклада**:

1. Настоящият доклад (междинен) за напредъка на България в подготовката за присъединяване към Шенгенското пространство, съдържащ оценка на степента на осъществяване на мерките от Националния план за действие в периода февруари–юли 2010 г.

2. Доклад за готовността на България за присъединяване към Шенгенското пространство през 2011 г.

Оценка на напредъка в изпълнение на мерките, заложи в Националния план за действие за пълното прилагане на разпоредбите на достиженията на правото от Шенген и за премахването на контрола по вътрешните граници

1. Граничен контрол

1.1. Оценка на мерките

1.1.1. Преминаване на вътрешни граници

1. Актуализиране на Стратегията за интегрирано гранично управление, включително с ясни насоки относно мерките за борба с нелегалната имиграция

Краен срок: 20 март 2010

Отговорна институция: МВР

Оценка: Мяроката е изпълнена.

Управлението на границите в България съдържа всички елементи на Концепцията за интегрирано гранично управление и националното законодателство и съответства на Шенгенското *acquis*. Националната стратегия за интегрирано управление на границите е приета от Правителството на Република България на 27.01.2006 г. и следва съществуващия модел на четири нива на управление:

- Дипломатически мисии и консулски служби.
- Сътрудничество със съседни страни, операции на FRONTEX, Черноморски координационен информационен център и офицери за връзка.

- Гранични проверки на ГКПП (на лица, на превозни средства, товари и стоки, трафик на хора, трафик на оръжия, трафик на наркотици, фалшиви документи и др.) и гранично наблюдение, основани на анализа на риска. Налични са съответните технически средства за осъществяване на граничните проверки и наблюдението и служителите, които осъществяват тези задачи, са професионалисти, специално обучени за това.

- Дейности във вътрешността на страната – взаимодействие на национално ниво между служби от задължителния граничен контрол, службите от МВР, други ведомства – Държавна агенция „Национална сигурност“, Държавна агенция за бежанците и др.

- Актуализацията, допълваща съществуващата Стратегия за интегрирано гранично управление, е изработена от междуведомствена работна група и утвърдена от Министерския съвет на 25 март 2010 г. по препоръка на Комисията за оценка на морски и въздушни граници. Новата стратегия обхваща периода 2010–2013 г. и съдържа ясни насоки и разпоредби относно мерките за борба с нелегалната миграция, които трябва да се прилагат от българските власти във вътрешността на страната и в трети страни.

2. Изменение на инструкцията за взаимодействие между органите на Министерството на вътрешните работи и Министерството на финансите от 4 август 2006 г. с цел подобряване на съвместните действия на мобилните групи между Главна дирекция „Гранична полиция“ и Агенция „Митници“

Краен срок: 30 юни 2010

Отговорна институция: МФ, МВР

Оценка: Мярката е по-скоро изпълнена.

Проектът на инструкцията е изготвен от междуведомствена работна група между службите на МВР и МФ за предотвратяване и разкриване на митнически и валутни нарушения.

3. Разработване на нова инструкция за патрулно-постова дейност на Гранична полиция (вж. Преминаване на външни граници, т. А1, мярка 3)

Краен срок: 1 юни 2010

Отговорна институция: МВР

Оценка: Мярката е по-скоро изпълнена.

Изготвен е проект на инструкция за способите и организацията за осъществяване на охраната и наблюдението на държавната граница и контрола за спазването на граничния режим от експерти на Главна дирекция „Гранична полиция“. Все още се съгласува вътрешно между дирекциите на МВР. Предстои одобрение и от ръководството на МВР.

С изготвянето на проект на ЗИД на ЗМВР предстои ревизиране на изготвения проект на инструкция във връзка с унифицирането на понятията за охрана и контрол на държавната граница и за гранично наблюдение съгласно Регламент 562/2006 на Европейския парламент и Съвета.

1.1.2. Преминаване на външни граници

4. Разработване на нова инструкция за патрулно-постова дейност на Гранична полиция (вж. Преминаване на вътрешни граници, т. А1, мярка 6)

Краен срок: 1 юни 2010

Отговорна институция: МВР

Оценка: Мярката е по-скоро изпълнена.

Инструкцията за патрулно-постова дейност е една и съща за разделите „Преминаване на външните граници“ и „Преминаване на вътрешните граници“.

5. Инфраструктурно обезпечаване и техническо оборудване на територията на Регионалните дирекции на Гранична полиция, разположени на външните граници

Краен срок: 30 септември 2010

Отговорна институция: МВР

Оценка: Мярката е в процес на изпълнение.

Финансово осигуряване

Национално финансиране – ПМС № 17/15.02.2010.

Доставките се движат в рамките на предварително определените срокове и се очаква до края на септември в регионалните дирекции на Гранична полиция да бъде осигурено необходимото техническо оборудване.

6. Разширяване на съществуващата автоматизирана система „Граничен контрол“ чрез осигуряване на необходимото оборудване за граничните контролно-пропускателни пунктове

Краен срок: 30 септември 2010

Отговорна институция: МВР

Оценка: Мярката е в процес на изпълнение.

Финансово осигуряване

Национално финансиране – ПМС № 17/15.02.2010.

Въведена е новата версия на автоматизираната система „Граничен контрол“, която се очаква да бъде съвместима с Шенгенската информационна система.

7. Осигуряване на системи за контрол на превозни средства за откриване на укрити лица

Краен срок: I етап – 21 март 2010

II етап – 1 август 2010

Отговорна институция: МВР

Оценка: Мярката е по-скоро неизпълнена.

Финансово осигуряване

Национално финансиране – ПМС № 17/15.02.2010.

Изготвена е необходимата документация по проекта. Обявена е процедура по Закона за обществените поръчки. Комисията за разглеждане на офертите е заседавала на 8 юни 2010 г. Процедурата е прекратена поради неизрядни документи на фирмата кандидат.

По информация на експертите има неколkokратно прекратяване на процедурите поради неизрядни документи на фирмата кандидат. Същевременно необходимата апаратура се произвежда само от една страна – членка на ЕС, и липсата на гъвкавост от страна на Комисията би могла да лиши страната ни от тази необходима и значима апаратура за контрола на превозни средства.

8. Придобиване на ново техническо оборудване за ГКПП: доставка на техническо оборудване за проверка на преминаващите лица и превозни средства, за разкриване на фалшиви и подправени документи, както и технически уреди за откриване на взривни, радиоактивни вещества и оръжия, боеприпаси и укрити хора на ГКПП

Краен срок: 31 март 2010

Отговорна институция: МВР

Оценка: Мярката е изпълнена.

Финансово осигуряване

Източници на ЕС – Инструмент Шенген.

Извършена е доставка на техническо оборудване за проверка на преминаващите лица и превозни средства за разкриване на фалшиви и подправени документи.

Договорът за доставка на технически уреди за откриване на взривни, радиоактивни вещества и оръжия, боеприпаси и укрити хора на ГКПП е в процес на изпълнение.

Основната част от апаратурата е доставена. Агенцията за ядрено регулиране е издала лиценз на Гранична полиция за ползване на апаратура за откриване на радиация на ГКПП. Предстои въвеждането ѝ в експлоатация след окончателното изпълнение на договора.

9. Придобиване на специализирано техническо оборудване за контрол в граничната зона

Доставка на специализирани куфарчета за огледи на местопроизшествия, цифрови фотоапарати и мобилни лаборатории, микробуси от вида 8+1, арестантски автомобили.

Краен срок: 30 септември 2010

Отговорна институция: МВР

Оценка: Мярката се изпълнява и се очаква да бъде изпълнена в рамките на посочения срок.

Финансово осигуряване

Източници на ЕС – Инструмент Шенген.

Доставена и приета е цялата техника и в момента е в процес на разпределение.

10. Доставка на програмно осигуряване и база данни със защитни характеристики на документи за пътуване с цел повишаване качеството на граничния контрол

Краен срок: 30 септември 2010

Отговорна институция: МВР

Оценка: Мярката се изпълнява и се очаква да бъде изпълнена в рамките на посочения срок.

Финансово осигуряване

Източници на ЕС – Инструмент Шенген.

Службата бенефициент е дирекция „Комуникационно и информационно обслужване към МВР“ – техническият изпълнител на Националната шенгенска система.

11. Придобиване на специализирано техническо оборудване за провеждане на съвместни полицейски операции в граничната зона

Доставка на цифрови цветни камери, видеоконцентратор, компютърна техника, мобилни системи за радиоиздирване в клетъчни мрежи по стандарта GSM, специализирани автомобили, специализирано оборудване.

Краен срок: 30 юли 2010

Отговорна институция: МВР

Оценка: Мярката е изпълнена.

Финансово осигуряване

Източници на ЕС – Инструмент Шенген, НИП.

Подписани са договори за доставка на цифрови цветни камери, компютърна техника, мобилни системи за радиоиздирване в клетъчни мрежи, видеоконцентратор, специализирана техника и автомобили. Оборудването е доставено и разпределено по места.

12. Доставка на автомобили за аудиоконтрол

Краен срок: 30 юли 2010

Отговорна институция: МВР

Оценка: Мярката е по-скоро изпълнена.

Финансово осигуряване

Национално финансиране – ПМС № 17/15.02.2010.

Подписан и изпълнен е договорът за аудиоконтрол – 550/29.10.2009.

Договорът за доставка на автомобили не е подписан. Процедурата е прекратена поради изтекла тръжна гаранция.

13. Модернизация на комуникационно-информационното оборудване на РДГП и ОДМВР

Краен срок: 30 септември 2010

Отговорна институция: МВР

Оценка: Мярката се изпълнява и се очаква да бъде изпълнена в рамките на посочения срок.

Финансово осигуряване

Източници на ЕС – Инструмент Шенген.

Национално финансиране – ПМС № 17/15.02.2010.

Доставката на телефонно и компютърно оборудване е извършена.

14. Подобряване на обмена и увеличаване на скоростта за предаване на данни на мрежата за предаване на данни на Министерство на вътрешните работи

Краен срок: I етап – 20 март 2010

II етап – 1 септември 2010

Отговорна институция: МВР

Оценка: Мярката е изпълнена.

Финансово осигуряване

Национално финансиране – ПМС № 17/15.02.2010.

15. Годишна доставка на интернет до сградите на Гранична полиция на външните граници (за 2010 г.)

Краен срок: I етап – 20 март 2010

II етап – 1 септември 2010

Отговорна институция: МВР

**Оценка: Мяката е изпълнена на Етап I
Мяката е в процес на изпълнение на Етап II.**

Финансово осигуряване

Национално финансиране – ПМС № 17/15.02.2010.

Сключен е договор за доставка на интернет до сградите на Гранична полиция на външните граници, годишно за 2010 г. Договорът се изпълнява.

Стартирана е работата по изпълнение на втория етап за доставка на хардуер-локални защитни стени за интернет страниците на ГКПП на външни граници. Изготвена е необходимата документация за стартиране на процедурата. Обявена е процедура за доставка на необходимото оборудване.

16. Доставка на хардуер-локални защитни стени за интернет страниците на ГКПП на външни граници

Краен срок: 30 септември 2010

Отговорна институция: МВР

Оценка: Мяката се изпълнява и се очаква да бъде изпълнена в рамките на посочения срок.

Финансово осигуряване

Национално финансиране – ПМС № 17/15.02.2010.

Проектът се изпълнява съгласно графика. Има решение на Комисията по оценка на офертите за изпълнител на проекта. На 16 юни 2010 г. е сключен договор с фирмата изпълнител за доставка на необходимото оборудване за защитни стени за интернет страниците на ГКПП на външни граници. Процесът на доставка е започнал.

17. Изграждане на цифрова клетъчна радиосистема „TETRA“¹ по западната граница и разширяване на съществуващата по югоизточната и синята граница

Краен срок: 30 септември 2010

Отговорна институция: МВР

Оценка: Мярката се изпълнява и се очаква да бъде изпълнена в рамките на посочения срок.

Финансово осигуряване

Източници на ЕС – Инструмент Шенген.

---

¹ TETRA (Terrestrial Trunked Radio) е име на световен стандарт за кодирана, цифрова, мобилна, клетъчна, радиокомуникационна система, специализирана за професионални потребители, разработена от Европейския стандартизационен институт (ETSI). TETRA е създадена за работа при екстремни/кризисни ситуации и позволява високонадеждна защита на предаваната информация.

TETRA се характеризира с приложението на обща клетъчна инфраструктура с достатъчни трафични възможности, която да бъде колективно използвана от редица организации, фирми и служби. Така се спестяват разходите по изграждане на отделни радиомрежи и се реализират икономии в радиочестотния спектър. Основен принцип на технологията е съвместимостта между крайните устройства (Interoperability) и взаимодействието между различните мрежи (Interworking).

Нуждата от високозасекретена единна мобилна комуникационна система е все по-ясно осъзната и в тази връзка TETRA комуникационни услуги гарантират:

- надеждност и устойчивост при природни бедствия и терористични актове;
- независимост от обществените мобилни мрежи (на практика гарантира непрекъсваема работа при различни събития – спортни прояви, концерти, бедствия и аварии, – които водят до претоварване в обществените мрежи).

Използването на алгоритми за засекретяване на пренасяната информация гарантира невъзможността за подслушване и вмешателство и осигурява безкомпромисна сигурност. Всички структури могат да ползват единна мрежа за взаимодействие и свързаност, без да се налага да градят собствени скъпо струващи мрежи или да използват ненадеждните такива на обществени мобилни оператори, които са предназначени за индивидуалните граждани. Организацията със свой собствен команден център и независимост управлява ежедневните си дейности.

Благодарение на възможността за разработване на допълнителни приложения, които отговарят на специфичните нужди на отделните организации, като следене местоположението на всеки служител или автомобил; мобилен достъп до информационни системи на клиента през TETRA терминал; динамично създаване на комуникационни групи при необходимост с участие на служители от различни структури; свързаност със съществуващите комуникационни мрежи на клиента, всеки TETRA терминал комбинира в едно крайно устройство мобилен телефон, радиостанция, GPS, терминал за предаване на данни и всичко това е високозасекретено.

18. Осигуряване на мобилна система за достъп до централизираните автоматизирани информационни системи чрез използването на ТЕТРА мрежата на МВР, за осигуряване на възможност за проверка на лица по жп транспорта през ГКПП Калотина и ГКПП Капитан Андреево и за проверки на втора линия в граничната зона на външни граници

Краен срок: 30 септември 2010

Отговорна институция: МВР

Оценка: Мярката се изпълнява и се очаква да бъде изпълнена в рамките на посочения срок.

Финансово осигуряване

Национално финансиране – ПМС № 17/15.02.2010.

Предстои пускането на осигурената високоскоростна мобилна система.

19. Изграждане и оборудване на учебни центрове за обучение в АМВР–София, ЦСПП–Пазарджик и в Морски гранично-полицейски център във Варна

Краен срок: 30 септември 2010

Отговорна институция: МВР

Оценка: Мярката се изпълнява и се очаква да бъде изпълнена в рамките на посочения срок.

Финансово осигуряване

Източници на ЕС – Инструмент Шенген.

Национално финансиране – ПМС № 17/15.02.2010.

Учебните центрове в Пазарджик и Варна са напълно готови. Завършва се и оборудването на центъра в АМВР–София.

20. Въвеждане на системата за контрол на една линия на ГКПП на външни граници в дейността на Агенция „Митници“ – МФ

Краен срок: 31 март 2010

Отговорна институция: МФ–Агенция „Митници“ и МВР

Оценка: Мярката е изпълнена.

Финансово осигуряване

Национално финансиране – ПМС № 17/15.02.2010.

На всички външни граници (ГКПП) е въведена системата за контрол на една линия.

21. Изграждане на система „ТЕТРА“ в ГКПП Калотина

Краен срок: 31 юли 2010

Отговорна институция: МФ, МВР

Оценка: Мярката е изпълнена.

Финансово осигуряване

Финансиране по линия на проект на Световната банка „Улесняване на търговията и транспорта в Югоизточна Европа II“ – бенефициент ГДГП–МВР – Субкомпонент 3.2: Разширяване на дигитална комуникационна система „ТЕТРА“ и осигуряване на оборудване за Гранична полиция.

На ГКПП Калотина е изградена базова станция „ТЕТРА“, която функционира и осигурява покритие в зоната.

22. ГКПП Връшка чука

Реконструкция на административната сграда и допълнителни съоръжения на ГКПП Връшка чука

Краен срок: 31 юли 2010

Отговорна институция: МФ, МРРБ, МВР

Оценка: Мярката е по-скоро неизпълнена.

Получени са изходни данни за предвидените подобрения и предстои възлагане на проектиране.

Финансово осигуряване

Финансиране по линия на проект на Световната банка „Улесняване на търговията и транспорта в Югоизточна Европа II“ – Субкомпонент 1.2: Подобряване на митническата инфраструктура и оборудване на избрани външни ГКПП и вътрешни митнически терминали.

23. Разширяване на система „ТЕТРА“ в ГКПП Капитан Андреево

Изграждането на две нови базови станции „ТЕТРА“ ще позволи проверка на документите на пътниците по време на движение на международните влакове.

Краен срок: 31 юли 2010

Отговорна институция: МФ, МВР

Оценка: Мярката е изпълнена.

Финансово осигуряване

Финансиране по линия на проект на Световната банка „Улесняване на търговията и транспорта в Югоизточна Европа II“ – бенефициент ГДГП–МВР – Субкомпонент 3.2: Разширяване на дигитална комуникационна система „ТЕТРА“ и осигуряване на оборудване за Гранична полиция.

Изградени са предвидените две базови станции „ТЕТРА“. Едната от тях е включена и работи. Втората базова станция се очаква да бъде включена в електрическата мрежа и да бъде въведена в експлоатация.

1.1.3. Разпоредби за летищата

24. Предложение за промени в ППЗМВР и Закона за гражданското въздухоплаване за регулиране на отговорностите на основните субекти в авиационната сигурност – Министерството на вътрешните работи и Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията

Краен срок: 30 юни 2010

Отговорна институция: МТИТС, МВР

Оценка: Мярката е по-скоро изпълнена.

Изготвен е ЗИД на Закона за гражданското въздухоплаване. ЗИД на Закона е гласуван на първо четене от Народното събрание. Предстои приемането му на второ четене. След приемането му предстоят промени в ППЗМВР.

1.1.4. Разпоредби за морския и речния трафик

25. Доставка на корабна техника за контрол на Черноморска граница и на река Дунав като международен плавателен път

Доставка на един 200-тонен кораб за наблюдение на морските пространства на Република България като външна морска граница на ЕС, два 60-тонни кораба за контрол в териториалното море и два 20-тонни кораба за контрол в акваторията на пристанище Варна и пристанище Бургас, а също и 6 патрулни кораба до двадесет метра за контрол и наблюдение на р. Дунав с цел повишаване ефективността на охраната на границата.

Краен срок: 30 септември 2010

Отговорна институция: МВР

Оценка: Мярката е в процес на изпълнение и ще бъде изпълнена в рамките на предварително определения срок.

Финансово осигуряване

Източници на ЕС – Инструмент Шенген.

Доставени и въведени в експлоатация: един 200-тонен кораб и два 60-тонни кораба от Германия и два 20-тонни и 3 речни кораба от Естония. Предстои доставката на 3 речни кораба от Естония до 30 септември 2010 г.

26. Изграждане на система „ТЕТРА“ в ГКПП пристанище Бургас

Изграждане на една базова станция „ТЕТРА“ с възможност за извършване на справки и включване в информационните масиви на МВР.

Краен срок: 31 юли 2010

Отговорна институция: МФ, МВР

Оценка: Мярката е изпълнена.

Финансово осигуряване

Финансирането е по линия на проект на Световната банка „Улесняване на търговията и транспорта в Югоизточна Европа II“ – бенефициент ГДГП–МВР – Субкомпонент 3.2: Разширяване на дигитална комуникационна система „ТЕТРА“ и осигуряване на оборудване за Гранична полиция.

Доставено е техническото оборудване за системата, която е в период на тестване. Предстои пускане в експлоатация.

27. Изграждане на система „ТЕТРА“ в ГКПП пристанище Варна

Изграждане на две базови станции „ТЕТРА“ с възможност за извършване на справки и включване в информационните масиви на МВР.

Краен срок: 31 юли 2010

Отговорна институция: МФ, МВР

Оценка: Мярката е изпълнена.

Финансово осигуряване

Финансиране по линия на проект на Световната банка „Улесняване на търговията и транспорта в Югоизточна Европа II“ – бенефициент ГДГП–МВР – Субкомпонент 3.2: Разширяване на дигитална комуникационна система „ТЕТРА“ и осигуряване на оборудване за Гранична полиция.

Доставено е техническото оборудване за системата, която е в период на тестване. Предстои пускане в експлоатация.

1.2. Заключение

По-голямата част от мерките в областта „Граничен контрол“ са изпълнени. Малка част (около една четвърт) са по-скоро изпълнени или по-скоро неизпълнени. Значителна част от националното законодателство е приведено в съответствие с европейското. Неефективността на заседанията на работните групи често води до забавяне приемането на отделни актове, посочени по-долу. Неизпълнението на малка част от мерките в раздел „Граничен контрол“ се дължи основно на служби и институции извън Гранична полиция и МВР.

*Забавянето на изготвяне на инструкцията за **патрулно-постова дейност на Гранична полиция** е необяснимо на фона на добре изпълняващите се останали мерки в този раздел. Регламентът 562/2006 трябваше да стои в основата на досегашния проект, а не да предстои ревизиране на проектоинструкцията. Дълъг и неефикасен бюрократичен процес на изготвяне и съгласуване на документа!*

От значение е прилагането на сключените споразумения със съседните държави и най-вече тези за изграждането на общи контактни центрове за митническо и полицейско сътрудничество.

Прилагането на стратегията за интегрирано гранично управление продължава.

Системата „ТЕТРА“ е въведена на по-голямата част от сухоземната и морската граница на страната.

Препоръка на експертите: Българо-турската граница е външна граница за ЕС със стратегическо значение. Ето защо е наложително да се ускорят реконструкцията и модернизацията на ГКПП – Капитан Андреево, съгласно изискванията на ЕС, по проект на Световната банка с бенефициент Министерството на финансите. Забавянето на реконструкцията затруднява работата на Гранична полиция на един от най-натоварените ГКПП на България.

2. Визова политика

2.1. Оценка на мерките

28. Изготвяне на списък на трети държави, за чиито граждани при разглеждане на заявления за визи е необходимо консултиране с определени централни органи; списък на трети държави, за чиито граждани Република България възнамерява да изисква предварителна консултация с централните органи на други държави членки (съгласно чл. 22 от Визовия кодекс), и списък на трети държави, за чиито граждани Република България може да поиска да бъде уведомявана за всички издадени визи от други държави членки

Краен срок: 30 юни 2010

Отговорна институция: МВР, МВнР, ДАНС

Оценка: Мярката е изпълнена.

Министерството на външните работи е изготвило предложение за държави, които да бъдат включени в списъка на трети държави, което е изпратено за съгласуване с ДАНС. По последна информация списъкът е съгласуван с ДАНС.

29. Определяне в нормативен акт на националните правоохранителни органи, които ще имат достъп до Националната визова информационна система и ВИС на ЕС, както и условията и реда за достъп

Краен срок: преди получаване на достъп до VIS – 30 юни 2010

Отговорна институция: МВР, МВнР, ДАНС

Оценка: Мярката е по-скоро изпълнена.

Междуведомствена работна група е изготвила проект на ЗИД на Закона за чужденците в Република България (ЗЧРБ), в който е уреден достъпът до Националната визова информационна система на националните правоохранителни служби. Редът за достъп до данните се определя с акт на Министерския съвет. Проектът на ЗИД на ЗЧРБ е одобрен от Министерския съвет и предстои приемането му от Народното събрание.

30. Приемане на правилата за процедурата по консултиране при издаване на единните визи

Краен срок: преди получаване на достъп до VIS – 30 юни 2010

Отговорна институция: МВР, МВнР, ДАНС

Оценка: Мярката е по-скоро изпълнена.

Изготвен е проект на инструкция за условията и реда за съгласуване на молбите за визи. При предварително даден срок за изпълнение 30 юни проектът на инструкцията е изготвен със закъснение, което забавя и съгласуването.

31. Изготвяне на оценка в кои трети държави, в които Република България няма дипломатическо или консулско представителство и в които местното законодателство и обичаи допускат това, могат да се възложат приемането и първоначалната обработка (дигитализация) на заявленията и събирането на биометричните данни и на външни изпълнители (outsourcing), участие в общи центрове за издаване на визи (Common Applications Centres) или използване на консулската служба на една държава членка от служители на една или повече държави членки (co-location).

Краен срок: 31 март 2010

Отговорна институция: МВнР

Оценка: Мярката е по-скоро изпълнена.

На този етап няма окончателна оценка и решение от българска страна в кои държави, в които България няма консулски и дипломатични представителства, държавата ще възложи на външни изпълнители приемането и обработката на заявленията за визи, както и събирането на биометрични данни.

Продължава проучването на възможностите. Предприети са конкретни действия (напр. сключен е договор с външен изпълнител в Руската федерация за приемане на заявления за визи, а в отделни държави са сключени договори с Call-centre за подаване на информация на кандидатите за визи и насрочване на час за приемането им в консулските служби на Република България). С цел сключване на бъдещи споразуме-

ния за представяване на Република България в трети страни от други държави членки се провеждат разговори с определени държави за представяване на страната ни след приемането на България в Шенген.

За целите на издаване на визи предстои проучване на възможността България да бъде представявана от Испания за страните от Латинска Америка и от Португалия – за Бразилия.

Изготвена е оценка за оптимизация на визовите сектори в консулските служби в държави, където се издават малко количество визи. В тези държави могат да бъдат сключени споразумения с други шенгенски страни, които да представляват България в издаването на шенгенски визи след присъединяването ни към Шенгенското пространство. Обмисля се и възможността за българско участие в общи центрове за издаване на визи (Common Applications Centres) или използване на консулската служба на една държава членка от служителите на една или повече държави членки (co-location).

Предстои проучване на възможността България да участва в общия център за издаване на визи към МВНР в Любляна, Словения, и в общия център за издаване на визи към посолството на Словения в Подгорица, Черна гора.

32. Изготвяне на нова инструкция на министъра на вътрешните работи и министъра на външните работи за реда за издаването на визи на ГКПП

Краен срок: 31 март 2010

Отговорна институция: МВНР и МВР

Оценка: Мярката не е изпълнена.

Новата Инструкция за реда на издаването на визи на ГКПП ще бъде изготвена след приемане на проектозакона за изменение и допълнение на ЗЧРБ. Проектът за изменение и допълнение на този закон е одобрен от МС и е внесен в Народното събрание за обсъждане в съответните комисии. Предстои да бъде гласуван от Народното събрание.

33. Изграждане на нова компютърна зала за Националната визова система и за националния интерфейс за връзка с Визовата информационна система на ЕС – VIS, и мрежата за консултиране на визи VISION

Краен срок: 30 юни 2010

Отговорна институция: МВНР

Оценка: Мярката е по-скоро изпълнена.

Финансово осигуряване

Източници на ЕС – Инструмент Шенген.

Поради необходимост от преместване на съвърното помещение на Националния визов център в подземната част на сградата на МВНР част от оборудването ще бъде монтирано след ремонта на помещението.

Ремонтът се изпълнява от фирма „Билд Инженеринг В.В.Р.“ ООД по договор с МВНР от 05.07.2010 г. Очаква се ремонтът да приключи до 20 август 2010 г. На 13 август 2010 г. фирмата изпълнител е предала на МВНР помещението за новата компютърна зала. Монтирана и тествана е пожарогасителната система, а останалото оборудване се доставя и инсталира в изпълнение на договори по Инструмент Шенген. По последна информация залата би могла да функционира в края на годината.

34. Доставка, инсталиране и настройка на техническото и програмно осигуряване за Националната визова система и подсистемите за връзка с Визовата информационна система на ЕС – VIS, и мрежата за консултиране на визи VISION и изграждане на резервен (Back up) център за нуждите на Националната визова система

Краен срок: 30 юни 2010

Отговорна институция: МВНР, МВР

Оценка: Мякката е по-скоро неизпълнена.

Финансово осигуряване

Източници на ЕС – Инструмент Шенген.

Обяснението на МВНР е, че изпълнението на сключените договори е било затруднено поради липсата на подходящи помещения в МВНР за доставка и инсталиране на предвиденото оборудване. Осигурено е национално финансиране (ПМС № 17/15.02.2010) за изграждане на тези помещения. Ремонтът на необходимите помещения е изпълнен от фирма „Билд Инженеринг В.В.Р.“ ООД по договор с МВНР от 05.07.2010 г. На 13 август 2010 г. фирмата изпълнител е предала помещенията, обект на поръчката, и са стартирали доставката и инсталирането на оборудване и софтуеър в изпълнение на договори по Инструмента Шенген, като са договорени нови работни графици. Очаква се да бъдат преодолени забавянията в изпълнението.

35. Дейности за Националния визов център в МВнР:

а. изтегляне на допълнителен високоволтов кабел от близък трафопост за сървърното помещение;

б. конструкционно укрепване на пода;

в. изграждането на нова мощна климатизация и др.

Краен срок: 30 юни 2010

Отговорна институция: МВнР

Оценка: Мярката е изпълнена.

Финансово осигуряване

Национално финансиране – ПМС № 17/15.02.2010.

Дейностите по мярката са пряко свързани с изпълнението на мярка „Изграждане на нова компютърна зала за Националната визова система и за националния интерфейс за връзка с Визовата информационна система на ЕС – VIS, и мрежата за консултиране на визи VISION“. На 13 август 2010 г. фирмата изпълнител „Билд Инженеринг В.В.Р.“ ООД е предала на МВнР помещенията за Националния визов център и Резервния визов център.

36. Строително-монтажни дейности за Резервния визов център в Бояна, за които МВнР има утвърден проект

Краен срок: 30 юни 2010

Отговорна институция: МВнР

Оценка: Мярката е изпълнена.

Финансово осигуряване

Национално финансиране – ПМС № 17/15.02.2010.

На 13 август 2010 г. фирмата изпълнител „Билд Инженеринг В.В.Р.“ ООД е предала на МВнР помещенията, обект на договора.

37. Инсталиране и проверка на работоспособността на основния и резервния мрежов интерфейс (LNI) за връзка на националната Визова система към мрежата s-Testa

Краен срок: 30 юни 2010

Отговорна институция: МВнР, МВР

Оценка: Мярката не е изпълнена.

Тестовите за връзка на Националната визова информационна система с мрежата s-Testa чрез резервния мрежов интерфейс (back up LNI) ще бъдат проведени след доставка от Европейската комисия на съответното техническо оборудване, което се очаква през октомври.

38. Изграждане на непрекъсната, високоскоростна, дублирана и защитена комуникационна връзка между Национален визов център – МВнР, Резервен визов център – Бояна, Основния компютърно-комуникационен център и Резервния център на МВР съгласно изискванията към националния компонент за връзка с Визовата информационна система на ЕС и мрежата за консултиране на визи VISION

Краен срок: 31 август 2010

Отговорна институция: МВнР

Оценка: Мярката е по-скоро изпълнена.

Финансово осигуряване

Източници на ЕС – Инструмент Шенген.

Поради забавянето в изграждането на нова компютърна зала за Националната визова система (НВС) и за националния интерфейс за връзка с Визовата информационна система и мрежата за консултиране на визи доставката и инсталирането на техническото и програмното осигуряване на НВС, както и изграждането на Резервния визов център в Бояна не са изпълнени до този момент. До момента е изградена оптичната връзка между посочените звена и е получен лиценз от Комисията за регулиране на съобщенията за ползване на определен радиочестотен спектър за релейната връзка. Предстои завършване на монтажа на релейното оборудване и тестове между звената.

2.2. Заключение

В раздел „Визова политика“ се наблюдава забавяне в изпълнението на почти всички мерки.

От Дирекция „Консулско управление към МВНР“ се изразява мнение, че законодателните мерки ще бъдат изпълнени. Проблемите в областта са свързани с изграждането на Визовия център в МВНР. Има забавяния в изграждането на базата поради това, че миналата година не е имало финансов ресурс за помещение и оборудване. Очаква се закъснението да бъде наваксано и до ноември да е осъществена връзка с визовата информационна система.

От наблюдението в областта „Визова политика“ впечатлението на експертите е, че подготовката в тази област е започнала в последните няколко месеца. Необяснимо е закъснението и трудностите в изграждането на двата визови центъра, включително липсата на финансов ресурс през изминалите години, след като България бе модел за някои страни членки на ЕС с добре изградения си Визов център през 2000 г. (един от факторите за изваждане на страната от негативния визов списък на ЕС). Бави се съгласуването и на част от нормативните мерки.

3. Миграция

3.1. Оценка на мерките

39. Осигуряване на хардуер и софтуер за изграждане на комуникационна мрежа за нуждите на СДВНЧ в София и Любимец

Краен срок: 30 април 2010

Отговорна институция: МВР

Оценка: Мярката е по-скоро изпълнена.

Финансово осигуряване

Източници на ЕС – Инструмент Шенген.

Част от необходимото компютърно оборудване е осигурено. Останалата част ще се осигури до ноември 2010 г.

Центърът в Любимец е пред пускане, вече са назначени служителите в базата, но от Дирекция „Миграция“ не се ангажират кога ще започне функционирането. Строителните работи са в срок. Обучения са планирани за август. Предвижда се забавянето да бъде преодоляно.

3.2. Заключение

В областта „Миграция“ има минимален брой мерки за изпълнение. Загриженост предизвиква липсата на добре изграден механизъм за работа на мобилните групи във вътрешността на страната, за което се очаква по-активна работа и ангажираност между Гранична полиция и Дирекция „Миграция“ към МВР.

Препоръка: Активно обучение и участие в подготовката за присъединяване към Шенген на всички служители от Дирекция „Миграция“ към МВР. Независимо от малкия брой мерки за изпълнение в тази област имиграционната стратегия и политика на България ще играе важна роля както за присъединяването на страната ни към Шенгенското пространство, така и за бъдещото пълноценно членство в Шенген. Имиграционните власти ще участват във въвеждането на ефективна система за провеждане на граничен контрол на втора контролна линия във вътрешността на страната. От значение е също и подготовката за изпращането на експерти в страните, които генерират нелегална миграция, т.нар. рискови страни. В тази връзка е необходимо да се подготви широка мрежа от експерти, които да бъдат обучени за работа в рисковите в миграционно отношение държави.

4. Убежище

4.1. Оценка на мерките

40. Сключване на административно споразумение между Министерството на вътрешните работи на Република България и Министерството на администрацията и вътрешните работи на Румъния за практическите начини на опростено прилагане на Регламент на Съвета (ЕО) №343/2003 от 18 февруари 2003 г. относно установяване на критериите и механизмите при определяне на държава членка, отговаряща за разглеждане на молби за предоставяне на убежище, подадени в една от страните членки от граждани на трети страни

Краен срок: 30 юни 2010

Отговорна институция: МВР и ДАБ

Оценка: Мярката е по-скоро изпълнена.

Предложението за сключване на това споразумение е направено от Румъния. Член 23 на Регламента предоставя възможност за сключване на споразумения, които да уреждат практическите способности за облекченото прилагане на Регламента.

През ноември 2009 г. в България е проведена среща, на която е постигнато съгласие и е одобрен текстът на споразумението между България и Румъния.

Сред участниците от българска страна са били и представители от отдел „Дъблин 2“ на Държавната агенция за бежанците.

През юли 2010 г. е получена информация от румънска страна, че тяхната вътрешна процедура е приключила. Предстои подписване на 23 септември 2010 г.

4.2. Заключение

Областта „Убежище“, както и областта „Миграция“, е застъпена с малко на брой мерки за изпълнение в Националния план за действие по присъединяването на България към Шенгенското пространство.

Законът за убежището и бежанците (ЗУБ)² е основният нормативен акт в българското законодателство, който определя условията

---

² ЗУБ въвежда разпоредбите на:

- Директива 2001/55/ЕО на Съвета за минималните стандарти за предоставяне на временна закрила в случай на масово навлизане на разселени лица и за мерките за поддържане на баланса между държавите членки в полагането на усилия за прием на такива лица и понасяне на последиците от този прием.

- Директива 2003/9/ЕО на Съвета за определяне на минимални стандарти относно приемането на лица, търсещи убежище.

- Глава пета на Директива 2003/86/ЕО на Съвета за правото на събиране на семейството.

- Директива 2004/83/ЕО на Съвета за минималните стандарти за признаването и правното положение на гражданите на трети държави или лицата без гражданство като бежанци или като лица, които по други причини се нуждаят от международна закрила, както и относно съдържанието на предоставената закрила.

- Директива 2005/85/ЕО на Съвета за минимални норми относно процедурата за предоставяне или отнемане на статут на бежанец в държавите членки.

Взети са предвид разпоредбите на следните актове на ЕС:

- Регламент на Съвета (ЕО) № 343/2003 от 18 февруари 2003 г. за установяване на критерии и механизми за определяне на държавата членка, отговорна за разглеждането на молба за убежище, подадена в една от държавите членки от гражданин на трета страна (Дъблински регламент).

- Регламент на Комисията (ЕО) № 1560/2003 от 2 септември 2003 г. за определяне на условията за прилагане на Регламент на Съвета (ЕО) № 343/2003 г. за установяване на критерии и механизми за определяне на държавата членка, отговорна за разглеждането на молба за убежище, подадена в една от държавите членки от гражданин на трета страна.

- Регламент на Съвета (ЕО) № 2725/2000 от 11 декември 2000 г. относно създаването на системата „Евродак“ за сравняване на дактилоскопични отпечатъци с оглед ефективното прилагане на Дъблинската конвенция (Регламента „Евродак“).

- Регламент на Съвета (ЕО) № 407/2002 от 28 февруари 2002 г., определящ някои условия за прилагането на Регламент на Съвета (ЕО) № 2725/2000 от 11 декември 2000 г. относно създаването на системата „Евродак“ за сравняване на дактилоскопични отпечатъци с оглед ефективното прилагане на Дъблинската конвенция.

и реда за предоставяне на особена закрила на чужденци на територията на Република България, както и техните права и задължения.

От проведените срещи и предоставената информация прави впечатление професионалната подготвеност на експертите, отговарящи за привеждане в съответствие с шенгенското законодателство на националната законова уредба на областта „Убежище“.

5. Полиция и сигурност. Огнестрелни оръжия и боеприпаси

5.1. Оценка на мерките

5.1.1. Полиция и сигурност

41. Актуализиране на законната и подзаконната уредба с цел прилагане на Шенгенската информационна система

Краен срок: 15 октомври 2010

Отговорна институция: МВР

Оценка: Мярката е в процес на изпълнение.

В изпълнение на тази мярка е изготвен проект за изменение и допълнение на Закона за Министерството на вътрешните работи. Проектът предвижда необходимите правни разрешения с оглед създаването на Национална ШИС (Н.ШИС), уредба на правомощията на компетентните звена в системата на МВР и други държавни органи по осъществяването на справки, въвеждането, актуализирането и заличаването на сигнали. Предвидени са също разпоредби относно действията на българските органи при въвеждане на данни от друга държава по Шенгенската уредба. Проектът е внесен в Народното събрание и се намира във фаза на първо четене.

Изготвен е също проект за наредба, подробно регламентираща организацията и функционирането на Н.ШИС. За неговото утвърждаване като подзаконен нормативен акт обаче са необходими приемането и влизането в сила на измененията в Закона за МВР.

42. Сключване на споразумение между правителството на Република България и правителството на Република Сърбия за създаване на център за полицейско и митническо сътрудничество на българо-сръбската граница

Краен срок: 31 декември 2010

Отговорна институция: МВР

Оценка: Мярката е изпълнена.

Според представената от МВР информация, на 26 април 2010 г. е подписано споразумение за изграждане на съвместен контактен център за полицейско и митническо сътрудничество на ГКПП Калотина с Република Сърбия.

43. Сключване на споразумение между правителството на Република България и правителството на Република Гърция за трансгранично полицейско сътрудничество по наказателноправни въпроси

Краен срок: 31 декември 2010

Отговорна институция: МВР

Оценка: Мярката е изпълнена.

Според представената от МВР информация, на 9 юни 2010 г. е подписано споразумение за трансгранично полицейско сътрудничество по наказателноправни въпроси с Република Гърция.

44. Провеждане на специализирано обучение за квалификация на служителите от структурите, ангажирани с прилагането на Шенгенската уредба

Краен срок: 31 декември 2010

Отговорна институция: МВР

Оценка: Мярката се изпълнява и се очаква да бъде изпълнена в рамките на посочения срок.

Във връзка с подготовката на Република България за присъединяване към Шенгенската информационна система и необходимостта от обучение на служителите на МВР и други ведомства, ангажирани с конкретни зада-

чи по използването на системата, е изготвен специален 6-месечен курс на обучение. Курсът включва дванадесет модула, които обхващат основните аспекти от уредбата и функционирането на Шенгенската система. Всеки от модулите съдържа теоретичен обучителен материал, практически казуси и тестова форма на изпитване. Обучителните материали са ефективно изготвени, като предоставят необходимата информация относно съществените въпроси от основните направления на уредба и функциониране на Шенгенската система. Обученията се провеждат в Академията на МВР в присъствена форма. Според избрания метод чрез изготвения специален обучителен курс бяха обучени обучители, а те на свой ред ще предадат усвоените познания на по-широк кръг служители, които ще имат отношение към работата по прилагане на Шенгенската уредба. Обучени са около 900 обучители, които от своя страна трябва да обучат около 30 хиляди крайни потребители. Наред с това се планира и създаването на специален раздел на интернет страницата на МВР, чрез която ще може да се осъществява електронно обучение на служители по основните направления на работа по Шенгенската система. Такъв раздел има на интранет страницата на МВР.

Посоченото обучение ще бъде качено в електронен вариант на сайта на Европейския полицейски колеж CEPOL след заявка до националната точка за контакт на CEPOL.

В продължение на теоретичното обучение, проведено в Академията на МВР, е осъществен практико-приложен двудневен курс за служители, които ще бъдат непосредствено ангажирани в работата с ШИС. В периода 20 август – 15 октомври тези служители ще проведат и обучение на останалите крайни потребители на ШИС. Практическото обучение цели да предостави необходимите познания относно въвеждането, актуализирането, заличаването на национални сигнали за издирвани и контролирани обекти и лица с наложена мярка на административна принуда, както и относно извършването на справочна и статистическа дейност в Н.ШИС.

Проведено е също обучение на служители на звеното за международен обмен на информация по линия на „ШИС/SIRENE“ във връзка с установените по това направление процедури за обмен на информация. В периода 7–11 юни 2010 г. португалски експерт е представил пред служители на бюро „SIRENE“ програмата SISone4ALL, както и установените процедури за международен обмен на информация по линия на ШИС.

45. Провеждане на езиково обучение на полицейски служители, ангажирани с прилагане на Шенгенската уредба

Краен срок: 31 декември 2010

Отговорна институция: МВР

Оценка: Мярката е в процес на изпълнение.

На 18 декември 2009 г. по Инструмента Шенген е подписан договор за провеждане на първоначално и специализирано езиково обучение (английски, немски, френски, испански, гръцки, турски, сърбохърватски и персийски език). Обучението стартира и ще приключи в края на октомври 2010 г.

През периода септември 2009 – февруари 2010 г. са проведени следните курсове:

- Английски език – I част – 27 служители;
- Английски език – I част – ЦСПП – Варна – 12 служители;
- Английски език – I част – ЦСПП – Варна – 12 служители;
- Английски език – I част – ЦСПП – Пазарджик – 12 служители;
- Английски език – I част – ЦСПП – Казанлък – 12 служители;
- Английски език след базово ниво Elementary – 15 служители;
- Специализиран курс EUROSPEAK – 11 служители;
- Английски език за целите на европейското полицейско сътрудничество – 9 служители;
- Терминологичен курс на английски език „Шенгенско законодателство, свързано с граничния контрол“ – 29 служители;
- Немски език – по линия на фондация „Ханс Зайдел“ – ЦСПП–Варна – 10 служители;
- Курс за актуализация на проф. квалификация – модул чужди езици – ЦСПП – Пазарджик – 36 служители;
- Немски език – II част – 8 служители;
- Гръцки език – I част – 24 служители;
- Турски език – I част – 7 служители;
- Арабски език – II част – 16 служители.

За нуждите на езиковата подготовка по Шенген в ЦСПП–Пазарджик са проведени и следните курсове:

- специализиран курс „Европейско и шенгенско законодателство, свързано с граничния контрол“ (на английски език за служители от ГДГП) – 23 служители;
- специализиран курс „Граничен контрол и наблюдение“ (на английски език за служители от ГДГП) – 17 служители.

Съгласно Графика за актуализация на езиковата квалификация на служителите на МВР през 2010 г. в ЦСПП при АМВР се предвижда провеждане на специализиран курс (английски език) за служители с функции по контрол на пътното движение и противодействие на престъпления по пътищата, съответно в периода 12 април – 23 юли 2010 г. и 13 септември – 31 декември 2010 г.

През периода март 2010 – юни 2010 г. са проведени следните курсове:

- Английски език – II част – 14 служители;
- Английски език (след ниво А1 от ОЕЕР) – 9 служители;
- Английски език – I част – ЦСПП–Варна – 12 служители;
- Английски език – II част – ЦСПП–Варна – 12 служители;
- Немски език – I част – 9 служители;
- Гръцки език – I част – 24 служители;
- Турски език – I част – 7 служители.

За нуждите на езиковата подготовка по Шенген в ЦСПП–Пазарджик са проведени и следните курсове:

- Специализиран курс „Европейско и шенгенско законодателство, свързано с граничния контрол“ (на английски език за служители от ГДГП) – 12 служители;
- Специализиран курс (на английски език) за служители с функции по контрол на пътното движение и противодействие на престъпления по пътищата – 15 служители.

В отделни ОДМВР е стартирал и към настоящия момент тече ускорен курс по английски език (първо ниво) без откъсване от работа, два пъти седмично по час и половина. В обучението приоритетно участват служители от ОДЧ и „Охранителна и Пътна полиция“.

За периода юли–август 2010 г. са проведени следните курсове:

- Курс по английски език – II част;
- Специализиран курс по английски език (начално ниво) – 30 служители в ГДГП;
- Специализиран курс по английски език в изпълнение на мярка по Инструмента Шенген – 68 служители от ГДГП;
- Специализиран курс по английски език за целите на полицейското сътрудничество – 7 служители.

5.1.2. Огнестрелни оръжия и боеприпаси

В рамките на подготовката по присъединяване към Шенгенското пространство, с оглед удовлетворяване на съществуващите изисквания в разглежданата област, са предвидени две конкретни мерки: хармонизиране на българското законодателство с приложимите европейски директиви (със срок 31 май 2010 г.) и разработване и внедряване на единен автоматизиран регистър за контрол над взривните вещества, огнестрелните оръжия и боеприпасите (със срок 31 декември 2010 г.)

46. Хармонизиране на българското законодателство с приложимата европейска уредба

Краен срок: 31 май 2010

Отговорна институция: МВР

Оценка: Мярката е изпълнена.

Изготвеният и приет на второ четене от Народното събрание Закон за оръжията, боеприпасите, взривните вещества и огнестрелните оръжия отговаря на предвидените в съответните европейски директиви основни изисквания, свързани с контрола над оръжията и боеприпасите. Той предвижда необходимите разрешения относно установяването на ред за маркировка и регистрация на оръжията и боеприпасите; ред на разрешаване и регистрация за осъществяване дейност като оръжейник; ред на регистрация за осъществяване дейност на оръжеен посредник; създаване на единен автоматизиран регистър за контрол над оръжията и боеприпасите и поддържане на регистър от субектите, регистрирани като оръжейници; ред на разрешаване придобиването и притежаването на оръжие от лица, които имат основателна причини за това и не представляват опасност за обществения ред и вътрешната сигурност; забрана на оръжия с бойно предназначение и подчиняване на разрешителен режим на останалите видове огнестрелно оръжие; ред на разрешаване и контрол върху транспортирането на оръжия между държавите членки; въвеждане на европейски паспорт за огнестрелно оръжие; въвеждането на облекчен ред за транспортиране на оръжие за лица – ловци или спортни стрелци.

47. Разработването и внедряването на единен автоматизиран регистър за контрол над взривните вещества, огнестрелните оръжия и боеприпасите

Краен срок: 31 декември 2010

Отговорна институция: МВР

Оценка: Мярката е в процес на изпълнение и се очаква да бъде изпълнена в рамките на посочения срок.

Според представената от МВР информация разработването на системата се намира в напреднала фаза. За основа е избрана аналогичната холандска система, която следва да бъде пригодена в съответствие със

спецификата на режима в България. Представителите на МВР декларираха в нарочна работна среща, че поставеният срок за въвеждането на системата в действие до края на 2010 г. ще бъде изпълнен.

5.2. Заключение

В рамките на направлението „Полиция и сигурност“ са извършени широк кръг от действия за създаване на необходимата правна рамка за присъединяване на Република България към Шенгенската система. Приети са необходимите изменения и допълнения в Закона за МВР с оглед транспониране на рамково решение 2006/960/ ПВР за опростяване обмена на информация и сведения между правоприлагащите органи на държавите – членки на ЕС. Определен е също националният компетентен орган, отговорен за прилагане на заложените в рамковото решение механизми на обмен – ДМОПС.

С оглед осъществяването на предвидените форми на трансгранично полицейско сътрудничество са сключени споразумения с Република Гърция и Република Румъния. Предприети са и действия за осигуряване на необходимата техническа инфраструктура с оглед ефективно прилагане на съответната уредба. С Република Румъния обменът на информация по прилагане на различните инструменти на Шенгенската уредба ще се осъществява чрез Контактен център за обмен на информация и координация на дейностите между органите на двете страни, разполагащ с телекомуникационни линии и информационна система за обмен на данни в реално време, локализиран на територията на Гюргево. С оглед инфраструктурното обезпечаване на трансграничното полицейско сътрудничество с Република Гърция е изграден контактен център, локализиран на територията на Промахон, който вече функционира.

Приета е необходимата правна рамка за прилагането на Решение 2002/348/ПВР относно сигурността във връзка с футболни срещи с международно значение. Законът за опазване на обществения ред при провеждането на спортни мероприятия (обн., ДВ., бр. 96 от 29 октомври 2004 г.) предвижда създаване на Национален информационен център относно сигурността във връзка с футболни срещи с международно участие. Законът урежда също създаването на Единен автоматизиран регистър, в който да се съхраняват данни за физически и юридически лица, на които са наложени наказания, принудителни административни мерки или санкции по този закон с оглед гарантиране на предвидените в европейската уредба форми на взаимодействие по осигуряване сигурността на срещите. В съответствие с чл. 3 от Закона за опазване на обществения ред при провеждането на спортни мероприятия през ноември 2007 г. в Главна дирекция „Криминална полиция“ е обособено и институционално изградено структурно звено Национален информационен център „Опазване на обществения ред и сигурността при провеждане на спортни мероприятия“, съставено от 6 щатни бройки.

Предприети са също необходимите стъпки за използване на предвидената в Шенгенската уредба възможност за командироване на поли-

цейски служители за връзка в друга държава от системата. Изпратени са офицери за връзка в Република Австрия, Кралство Белгия, Федерална република Германия, Република Гърция, Кралство Испания, Република Италия, Обединеното Кралство, Република Полша, Република Португалия, Република Словения, Унгарската република, Френската република и Чешката република.

Що се отнася до изпълнението на конкретно предвидените в плана за действие мерки, могат да бъдат направени няколко основни заключения. Подготвените предложения за нормативни разрешения, свързани с използването на ШИС, в общ порядък съответстват на европейската правна рамка и в случай, че бъдат навременно приети, ще позволят ефективното интегриране на България в системата. Същевременно следва да се подчертае, че макар формално поставеният срок за тяхното приемане все още да не е изтекъл (15 октомври 2010 г.), с оглед реда на протичане на законодателната процедура в Народното събрание, съществува риск от забавяне по изпълнението на тази мярка. Като се има предвид това, за осигуряване на необходимите нормативни разрешения в поставения срок следва да се потърси възможност за включването на проекта за изменение на Закона за Министерството на вътрешните работи сред приоритетните задачи на Народното събрание през предстоящата есенна сесия. На тази основа може да се обобщи, че мярката по актуализиране на нормативната уредба, свързана с функционирането на ШИС, е в процес на изпълнение, като към настоящия момент не може да се направи категорично заключение, че мярката е изпълнена.

Относно мярката, свързана със сключването на международни споразумения, улесняващи трансграничното полицейско сътрудничество, предвид сключването на предвидените споразумения, може да се заключи, че мярката е изпълнена.

Относно предвидените мерки по гарантиране на необходимия административен капацитет прави впечатление предприемането на широк кръг от обучителни дейности, насочени към формиране на достатъчно познания сред крайните потребители на Шенгенската информационна система, както от български, така и от чуждестранни обучители. Въпреки че срокът по осъществяване на визираните обучения изтича през декември 2010 г., може да се заключи, че е постигнат значителен напредък и са налице необходимите предпоставки за успешната реализация на мярката.

В общ порядък може да се заключи, че проектът за Закон за контрола над взривните вещества, огнестрелните оръжия, боеприпасите и пиротехническите изделия отразява всички изрично уредени в директивата елементи на контрола над оръжията и боеприпасите. Прави също така впечатление, че при предвидените в европейската уредба възможности за по-строги изисквания от минимално установените всички те са изчерпателно използвани, за разлика от допуснатите възможности за по-облекчен режим в определени хипотези. Така българската страна се ориентира към установяването на по-рестриктивен режим на контрол над оръжията и боеприпасите.

6. Съдебно сътрудничество

В рамките на уредбата по премахване на граничния контрол по вътрешните граници и осъществяването на свободното движение на физически лица във вътрешността на европейското пространство Шенгенското споразумение и Конвенцията по неговото прилагане предвиждат определени мерки в посока опростяване на сътрудничеството по наказателноправни въпроси между компетентните органи на държавите членки. Наред със заложените в шенгенските договори разрешения, след влизане в сила на Договора от Амстердам и въвеждането на принципа на взаимно признаване на актовете в наказателното правораздаване, биват приети и редица мерки, установяващи по-подробна уредба по основните въпроси на съдебното сътрудничество.

6.1. Оценка на мерките

6.1.1. Правна помощ по наказателни въпроси

48. Осъществяване на специализирано обучение на магистрати, натоварени с решаване на въпроси по тази проблематика, насочено към повишаване административния капацитет на органите, натоварени с непосредственото прилагане на европейската уредба в България

Краен срок: Мярката е с постоянен срок на изпълнение.

Отговорна институция: Национален институт по правосъдие – Министерство на правосъдието

Оценка: Мярката е в процес на изпълнение.

6.1.2. Екстрадиция

49. Осъществяването на специализирано обучение на магистратите, ангажирани с произнасянето по случаи на екстрадиция и изпълнение на ЕЗА

Краен срок: Мярката е с постоянен срок на изпълнение.

Отговорна институция: Национален институт по правосъдие – Министерство на правосъдието

Оценка: Мярката е в процес на изпълнение.

6.1.3. Трансфер на осъдени лица

50. Осъществяването на специализирано обучение на магистрати, ангажирани с прилагане на актове от областта на трансфера на осъдени лица

Краен срок: Мярката е с постоянен срок на изпълнение.

Отговорна институция: Национален институт по правосъдие – Министерство на правосъдието

Оценка: Мярката е в процес на изпълнение.

6.2. Заключение

В рамките на българското законодателство в общ порядък са въведени необходимите разрешения както във връзка с прилагането на европейската уредба на екстрадицията, така и във връзка с прилагането на ЕЗА. Основният вътрешноправен акт в тази материя е Законът за екстрадицията и европейската заповед за арест. Предвид липсата на съществени недостатъци или пропуски спрямо съществуващата уредба на Съвета на Европа и уредба по правото на ЕС, в Националния план за действие не са предвидени конкретни мерки, свързани с изменения на съществуващата нормативна уредба. Въведени са също необходимите мерки, свързани с прилагането на рамковото решение за изпълнение в Европейския съюз на решения за обезпечаване на имущество или доказателства (Закон за признаване, изпълнение и постановяване на актове за обезпечаване на имущество или доказателства, обн., ДВ, бр. 59 от 2006 г.), както и за прилагането на рамковото решение относно взаимното признаване на решения за конфискация и рамковото решение за взаимно признаване на решения за конфискация и рамковото решение за взаимно признаване на наложени финансови санкции (Закон за признаване, изпълнение и изпращане на решения за конфискация или отнемане и решения за налагане на финансови санкции, обн., ДВ., бр. 15 от 23 февруари 2010 г.). Република България е ратифицирала също Конвенцията на Съвета на Европа за трансфер на осъдени лица.

С оглед на обстоятелството, че крайният срок по транспонирането на редица рамкови решения в материята на съдебното сътрудничество по наказателноправни въпроси все още не е изтекъл, по информация на Министерство на правосъдието работата по тяхното изпълнение от българска страна ще бъде концентрирана през втората половина на годината и през следващата година. Макар тези актове да не са включени в Националния план за действие с оглед подготовката за присъединяване към Шенгенската система, те имат определящо значение за развитието на полицейското и съдебното

сътрудничество по наказателноправни въпроси, с което функционирането на Шенгенската уредба е обективно свързано. С оглед на това тези актове и тяхното прилагане следва да бъдат отразени в подготовката на компетентните държавни органи за новата среда, в която ще работят след присъединяването ни към системата.

Що се отнася до прилагането на принципа *ne bis in idem*, съгласно чл. 4 (3) на Наказателно-процесуалния кодекс на Република България, в случаите, когато това е предвидено в договор за правна помощ с друга държава, българските органи не образуват наказателно производство, когато такова е образувано от орган на друга държава или има влязла в сила присъда, издадена от съд на друга държава за същото престъпление срещу същото лице. Този принцип е заложен също в чл. 7 и чл. 39 от Закона за екстрадицията и европейската заповед за арест (обн., ДВ, бр. 46 от 3 юни 2005 г., в сила от 4 юли 2005 г.).

Накрая, относно предвидените в плана обучения в направленията правна помощ, екстрадиция и трансфер на осъдени лица, до края на юли са проведени няколко обучения: три семинара на тема „Основни на европейското право“, в рамките на които са обучени общо 97 магистрати, и три семинара на тема „Съдебна практика на Съда на ЕС. Преюдициално запитване“, в рамките на които са обучени 89 магистрати. Предвид на постоянния срок по осъществяване на визирните мерки може да се оправи препоръка през втората половина на годината да бъдат предприети действия по посока осъществяване на специализирани модули на обучение, свързани непосредствено с проблематиката на европейската уредба в областта на наказателното и наказателнопроцесуалното право.

7. Борба срещу наркотичните вещества

7.1. Оценка на мерките

51. Анализ на действащата нормативна уредба с цел изготвяне на предложения за промени за оптимизиране контрола върху законната търговия с наркотични вещества

Краен срок: 31 декември 2010

Отговорна институция: Министерство на здравеопазването, Министерство на вътрешните работи, Агенция „Митници“

Оценка: Мяроката е в процес на изпълнение.

52. Извършването на анализ на действащата нормативна уредба с оглед изготвянето на промени по оптимизиране контрола върху пренасянето на наркотични вещества за нуждите на медикаментозното лечение

Краен срок: 31 декември 2010

Отговорна институция: Министерство на вътрешните работи, Министерство на здравеопазването, Агенция „Митници“

Оценка: Мярката е в процес на изпълнение.

53. Оценка на действащите споразумения и сключване на нови споразумения относно борбата с наркотичните вещества

Краен срок: Мярката е с постоянен срок на изпълнение.

Отговорна институция: МВР

Оценка: Мярката е в процес на изпълнение.

В споразуменията за полицейско сътрудничество, които Министерството на вътрешните работи сключва от името на Република България с държавите – членки на ЕС, както и с трети страни, са включени разпоредби за сътрудничество в борбата с наркотиците. В част от споразуменията са включени и разпоредби за осъществяване на контролирани доставки. Извършва се постоянен преглед на сключените споразумения и при необходимост се изготвят нови проекти. С Румъния и Република Гърция са сключени споразумения за трансгранично полицейско сътрудничество, които включват широк спектър от форми на сътрудничество в борбата с престъпността, включително и по отношение на борбата с наркотиците³.

Договорени са текстовете на Споразумение за полицейско сътрудничество по наказателноправни въпроси с Естония. Предвижда се то да бъде подписано на 20–21 септември 2010 г. в Талин. Съгласувано е Споразумение за сътрудничество в превенцията и борбата с транснационалната организирана престъпност с Унгария. Предстои неговото

---

³ Споразумение с Румъния за трансгранично полицейско сътрудничество по наказателноправни въпроси – подписано на 19 май 2009, ратифицирано на 4 март 2010 г.; Споразумение с Република Гърция за трансгранично полицейско сътрудничество по наказателноправни въпроси, подписано на 9 юни 2010 г., в процес на ратификация.

подписване. В рамките на регионалното сътрудничество с трети страни на 20 май 2010 г. е сключено Споразумение за полицейско сътрудничество със Сърбия.

54. Развитие на разузнавателно-аналитичния капацитет на Агенция „Митници“ чрез осъществяване на специализирано обучение на митническите служители за повишаване квалификацията им в областта на борбата с наркотрафика

Краен срок: Мярката е с постоянен срок на изпълнение.

Отговорна институция: Агенция „Митници“

Оценка: Мярката е в процес на изпълнение.

55. Разширяване дейността на Школата за обучение и подготовка на водачи и митнически кучета с оглед оптимизиране дейностите по разкриване на пратки с наркотични вещества

Краен срок: Мярката е с постоянен срок на изпълнение.

Отговорна институция: Агенция „Митници“

Оценка: Мярката е в процес на изпълнение.

През май 2010 г. в Школата за митнически кучета са проведени два опреснителни курса за „твърди“ и „меки“ наркотици с цел допълнителна подготовка на митнически екипи за разкриване случаи на незаконен трафик на наркотици.

56. Развитие на мобилния митнически контрол в дейността на Агенция „Митници“ с оглед предотвратяване и разкриване на незаконния трафик на наркотични вещества и прекурсори

Краен срок: 31 декември 2010

Отговорна институция: Агенция „Митници“

Оценка: Мярката е в процес на изпълнение.

57. Осигуряване на достъпни и ефективни програми за превенция, лечение и социална рехабилитация на лица, употребяващи наркотични вещества

Краен срок: Мярката е с постоянен срок на изпълнение.

Отговорна институция: Министерство на здравеопазването

Оценка: Мярката е в процес на изпълнение.

Към общинските съвети по наркотични вещества са изградени 22 превантивни информационни центрове, които осъществяват програми в областта на превенцията и употребата на наркотици. Общо в България функционират 31 програми за лечение на зависими от наркотични вещества, с общ капацитет 5610 лечебни места. Психосоциалната рехабилитация и ресоциализацията на лица, зависими от наркотични вещества, се осъществяват в 11 рехабилитационни програми с капацитет 240 места.

6.2. Заключение

Република България е страна по конвенциите на ООН в областта на борбата с наркотичните вещества. След 1 януари 2007 г. директно приложимите европейски актове, като регламентите относно контрола над перкурсорите, са непосредствено действащо право на територията на нашата страна. Що се отнася до останалите актове, които подлежат на транспониране във вътрешното законодателство, в частност рамково решение 2004/757, в общ порядък може да се заключи, че те са въведени в рамките на подготовката на страната ни за присъединяване към Европейския съюз. Наказателният кодекс на Република България съдържа необходимите разрешения с оглед инкриминиране на незаконния трафик и употреба на наркотични вещества. Предвидени са наказания, които съответстват на минималните европейски изисквания. Предвидена е възможността за смекчаване отговорността на лица, съдействали на компетентните органи за разкриване и наказване на случаи на трафик на наркотични вещества – чл. 354в, ал. 4 НК. Въпреки че българското наказателно законодателство не познава концепция за наказателна отговорност на юридическите лица, практически въпросът е решен чрез предвидените в чл. 83а и следващите ЗАНН санкциониращи мерки, които се налагат на юридически лица в случаите, когато те са се обогатили или биха се обогатили от извършването на определен кръг престъпни деяния, в това число и незаконен трафик на наркотични вещества. В националното законодателство е отразена и възможността за осъществяване на контролирани достав-

ки. Съответните разрешения са предвидени в Закона за митниците, Закона за МВР, Закона за ДАНС, Закона за съдебната власт, Закона за контрол върху наркотичните вещества и прекурсорите и Закона за специалните разузнавателни средства.

Развита е и необходимата институционална инфраструктура за прилагане на законодателството в областта на борбата с трафика на наркотици и незаконната употреба на наркотични вещества. Основните функции в нея са възложени на Министерство на вътрешните работи – Главна дирекция „Борба с организираната престъпност“ и Главна дирекция „Гранична полиция“, както и на Агенция „Митници“, които са натоварени с дейностите по противодействие на незаконния трафик на наркотични вещества, и на Министерство на здравеопазването – Дирекция „Наркотични вещества“ и Национален център по наркоманиите, които съответно са натоварени с дейностите по превенция, лечение, социална рехабилитация и намаляване вредите от употребата на наркотични вещества. За национална точка за контакт с европейския Център за наблюдение на наркотиците и наркоманиите в Лисабон е определен Националният център по наркоманиите.

В рамките на отчетените до края на месец юли дейности по Националния план в направление „Борба срещу наркотичните вещества“ са отчетени дейности по разширяване дейността на Школата за митнически кучета, както и дейности за осигуряване на достъпни и ефективни програми за превенция, лечение и социална рехабилитация на лица, употребяващи наркотични вещества.

На базата на проведените работни срещи може да се отправи препоръка за необходимостта от по-ефективно използване на възможностите, които разкрива присъединяването на Република България към ЕС както по посока оптимизиране на националната стратегия и мерки за борба с наркоманията на база участието в мрежата на Центъра за наблюдение на наркотиците и наркоманиите в Лисабон, така и по посока усвояване на средства от съществуващите европейски финансови инструменти, подпомагащи мерки за борба с наркоманиите и трафика на наркотични вещества.

8. Работа и използване на Шенгенската информационна система

Предвид предстоящата мисия за оценка в тази област в периода 6–10 декември 2010 г., оценката на експертите включва всички мерки със срок на изпълнение до 31 декември 2010 г. Анализът на напредъка в областта ще даде насоки относно готовността за предстоящата проверка в областта ШИС. Някои от мерките са свързани и с напредъка в други области от Националния план, като „Визова политика“ и „Полиция и сигурност“.

8.1. Оценка на мерките

58. Изготвяне на нормативен акт⁴ за сътрудничество и обмен на информация в рамките на прилагането на КПСШ

Краен срок: 31 май 2010

Отговорна институция: МВР, съвместно с МВНР, МФ, МП, МТИТС, МО, ДАБ, КЗЛД

Оценка: Мярката е изпълнена.

Създаден е законопроект за изменение и допълнение на ЗМВР. Предстои приемането му от Народното събрание. *Препоръчително е да бъде приет по време на първите парламентарни сесии през есента с оглед последна проверка в областта „ШИС/СИРЕНЕ“ в периода 6–10 декември 2010 г.*

Специално създадена работна група извършва цялостен анализ на нормативната уредба, касаеща функционирането на Н.ШИС. В резултат е изготвен проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за Министерството на вътрешните работи.

Законопроектът регламентира създаването в Министерството на вътрешните работи на Националната шенгенска информационна система

---

⁴ В рамките на този нормативен акт следва да се регламентира работата на Националната шенгенска информационна система (Н.ШИС), което включва:

- функциите по въвеждане/актуализиране на националните сигнали в компонентите на Н.ШИС – АИС за издирвателна дейност на МВР (АИС ИД) и система „Технически процедури за автоматизиран обмен на информация в бюрото „СИРЕНЕ“ (SIRENE workflow) с цел предаването им чрез Националния интерфейс за връзка към централната ШИС 1+/ШИС-2;

- правото на достъп за извършване на справка в националното копие на базата данни (БД) на ШИС от страна на потребителите: служби на МВР (в т.ч. бюрото „СИРЕНЕ“); външни за МВР органи и организации (МВНР, МФ, съдебни органи и прокуратура и др.); национални автоматизирани информационни системи (АИС „Граничен контрол“, АИС „Виза“ на МВНР, АИС „Бежанци“ на Държавната агенция за бежанците към Министерски съвет, АИС БДС, АИС КАТ и др.) с право на автоматизиран достъп до тези данни;

- защитата на данните, поддържани в БД на ШИС (копие), от нерегламентиран достъп и сигурността на използваните технически средства;

- контролът и органите, които упражняват този контрол по отношение на данните в БД на ШИС (копие);

- процедурите, чрез които се регламентира работата на Н.ШИС в критични или аварийни ситуации;

- информационното взаимодействие между потребителите на Н.ШИС;

- извежданите от системата резултати от статистическо разпределение на информацията и др.

на Република България, която осигурява обмена на информация между държавите, прилагащи шенгенското законодателство, относно издирвани или контролирани лица и вещи, както и за граждани на трети страни с отказ за влизане на територията на Шенгенското пространство.

Законопроектът урежда правомощията на компетентните структури на МВР и други държавни органи да правят справки, да въвеждат, актуализират и заличават сигнали в ШИС, както и да осъществяват съгласно действащото законодателство комплекс от действия и мерки в изпълнение на сигналите, въведени в Шенгенската информационна система от други държави, прилагащи шенгенското законодателство.

Отговорната служба от МВР е Дирекция „Международно оперативно полицейско сътрудничество“, където е създаден специален сектор „СИРЕНЕ“.

59. Изработване и приемане на наредби⁵ за информационно взаимодействие по прилагане изискванията на Шенген между МВР и външни за МВР органи и организации

Краен срок: 31 май 2010

Отговорна институция: МВР, съвместно с МВНР, МФ, МП, Съд, Прокуратура, МТИТС, МО, ДАБ

Оценка: Мярката е по-скоро изпълнена.

⁵ Във всяка една от наредбите следва да се регламентират:

- сигналите (обекти и мерки, прилагани към тях) в ШИС, до които служителите на съответното ведомство или организация имат правото на достъп в съответствие с функциите им по закон:

- ◊ МВНР – граждани на трети страни със забрана за влизане на територията на Шенген по чл. 96 от КПСШ, съгласно чл. 101 (2) от КПСШ.

- ◊ Министерство на финансите: Агенция „Митници“ – издирвани вещи по чл. 100 от КПСШ, съгласно чл. 101 (1) (b) от КПСШ.

- ◊ Министерство на правосъдието, Прокуратура, Съдилища:

- издирвани лица по чл. 95, 97 и 98 от КПСШ, съгласно чл. 101 (1) (b) от КПСШ;
- граждани на трети страни със забрана за влизане на територията на Шенген по чл. 96 от КПСШ, съгласно чл. 101 (2) от КПСШ;
- издирвани вещи по чл. 100 от КПСШ, съгласно чл. 101 (1) (b) от КПСШ.

- ◊ Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията:

- Изпълнителна агенция „Морска администрация“ - издирвани плавателни съдове и контейнери по чл. 100 от КПСШ, съгласно чл. 101 (1) (b) от КПСШ;
- Изпълнителна агенция „Железопътна администрация“ - издирвани контейнери по чл. 100 от КПСШ, съгласно чл. 101 (1) (b) от КПСШ;
- Главна дирекция „Гражданска въздухоплавателна администрация“ – издирвани летателни апарати и контейнери по чл. 100 от КПСШ, съгласно чл. 101 (1) (b) от КПСШ.

Изготвен е проект на Наредба за организацията и функционирането на Н.ШИС, която детайлно регламентира Н.ШИС. Проектът на ЗИД на МВР е одобрен от МС в началото на септември и предстои приемането му от Народното събрание. След приемането на ЗИД на ЗМВР Наредбата ще бъде одобрена от ръководството на МВР.

Работна група изготвя и изменения в съответната вътрешноведомствена нормативна база на МВР във връзка с присъединяването на България към ШИС. В момента тече правно-техническо оформяне на вътрешноведомствената нормативна база.

60. Изработване на наръчник⁶ за работа на звеното за международен обмен на информация по линия на ШИС – „СИРЕНЕ“ на Република България

Краен срок: 31 март 2010

Отговорна институция: МВР

Оценка: Мярката е изпълнена.

Наръчникът се ползва от експертите на българското бюро „СИРЕНЕ“.

През 2009 г. със заповед на министъра на вътрешните работи е създадена междуведомствена работна група за изработване на национални процедури за работа на българското бюро „СИРЕНЕ“ с участието на представители на структури на МВР, ВКП, ДАНС, МП и ДА „Закрила на детето“.

◇ Министерство на отбраната, Военна полиция:

- издирвани лица по чл. 95, 97 и 98 от КПСШ, съгласно чл. 101 (1) (b) от КПСШ;
- граждани на трети страни със забрана за влизане на територията на Шенген по чл. 96 от КПСШ, съгласно чл. 101 (2) от КПСШ;
- лица, обект на дискретно наблюдение или специфичен контрол по чл. 99 (2) и чл. 99 (3) от КПСШ, съгласно чл. 101 (1) (b) от КПСШ;
- издирвани вещи по чл. 100 от КПСШ, съгласно чл. 101 (1) (b) от КПСШ.

◇ Държавна агенция за бежанците при Министерския съвет – граждани на трети страни със забрана за влизане на територията на Шенген по чл. 96 от КПСШ, съгласно чл. 101 (2) от КПСШ.

• данните, които ще бъдат предоставяни на АИС ИД и разпространявани към ШИС от съответното ведомство или организация, в съответствие с изискванията на информационния обхват на ШИС;

• процедурите за информационен обмен и др.

⁶ Урежда прилагането на национално ниво на процедурите за потвърждаване на „хит“ при справка в БД на ШИС (копие), процедурите за обмен на допълнителна информация по линия на ШИС и др., съобразено с правните норми и организационната структура на службите на МВР и външните органи и организации, страни в този процес.

В процеса на изработване на Правилата е използван опитът на чуждестранни партньори от Холандия, Швейцария и Унгария. Във финалния етап на подготовка на процедурите е използван и опитът на Чехия в ролята ѝ на „държава-треньор“ на България в процеса на подготовка за присъединяването ѝ към ШИС.

Правила за работа на бюро „СИРЕНЕ“ и потребителите с право на достъп до данните на Шенгенската информационна система (ШИС) са утвърдени от министъра на вътрешните работи.

61. Цялостен преглед и промяна на нормативната уредба на МВР, която осигурява работата на Н.ШИС и включването ѝ към ШИС 1+/ ШИС-2, в т.ч. на АИС за издирвателна дейност, компонента на Н.ШИС

Краен срок: 30 април 2010

Отговорна институция: МВР

Оценка: Мярката е изпълнена.

Специално създадена работна група извършва цялостен анализ на нормативната уредба, касаеща функционирането на Н.ШИС. В резултат на работата ѝ се изготвят конкретни текстове за изменение и допълнение на съответните законови и подзаконови нормативни актове.

62. Годишни такси и разходи за европейски експерти и операционни разходи (включително изграждане, настройка и тестване на експлоатационна среда) във връзка с подготовката за и присъединяването на България към сега функциониращата ШИС 1+ чрез португалския проект SISone4All.

Краен срок: декември 2010

Отговорна институция: МВР

Оценка: Мярката е по-скоро изпълнена.

Финансово осигуряване

Национално финансиране – ПМС № 17/15.02.2010.

63. Проектиране и софтуерно изграждане на Националната шенгенска информационна система (Н.ШИС) за връзка с ШИС 1+/ШИС-2:

- **Изграждане на развойна среда за разработка на приложния софтуер на Н.ШИС, вкл. за връзка с ШИС 1+/ШИС-2.**
- **Развитие на приложния софтуер на АИС ИД за осигуряване въвеждането/актуализирането на националните сигнали за издирвани/контролирани обекти и подготовката им за разпространение в ШИС 1+/ШИС-2.**
- **Разработка на програмните компоненти за връзка между Н.ШИС и SISone4ALL.**
- **Обучение, предоставено от португалските експерти, във връзка със софтуерната интеграция между Н.ШИС и SISone4AL.**

Краен срок: 30 ноември 2010

Отговорна институция: МВР

Оценка: Мярката се изпълнява.

Финансово осигуряване

Източници на ЕС – Инструмент Шенген.

Национално финансиране - ПМС № 17/15.02.2010 (по мярка 1).

В момента разработката и софтуерното изграждане са в заключителна фаза. Разчита се по време на обучението да бъде тестван софтуер и в случай, че се налагат изменения, те да се извършат бързо преди проверката на модул ШИС през декември 2010 г.

Към 15 август т.г. е предоставена тестова версия на приложния софтуер на Н.ШИС в рамките на провеждащото се обучение на крайни потребители на ШИС (вж. т. 86 от Доклада). Към 5 ноември 2010 г., когато е предвидено включването на Н.ШИС към ШИС 1+, ще бъде разпространена експлоатационната версия на системата.

64. Техническо изграждане на Националната шенгенска система (Н.ШИС) за връзка с ШИС 1+/ШИС-2:

- **Подготовка на техническа документация и провеждане на тръжни процедури за осигуряване на техническите и системни програмни средства за изграждане на Н.ШИС за връзка с ШИС 1+/ШИС-2.**
- **Изграждане на тестова и експлоатационна среда за връзка на Н.ШИС с ШИС 1+.**
- **Обучение, предоставено от португалските експерти, във връзка с поддържането в експлоатация на SISone4ALL.**

Краен срок: 31 юли 2010

Отговорна институция: МВР

Оценка: Мярката е изпълнена.

Финансово осигуряване

Източници на ЕС – Инструмент Шенген.

Национално финансиране - ПМС № 17/15.02.2010 (по мярка 1).

Техническите и системни програмни средства за изграждане на развойната и тестова среда на Н.ШИС за връзка с ШИС 1+/ ШИС-2 (вече е препоръчително да се нарича само ШИС) са доставени, инсталирани, конфигурирани и тествани. Същите са в период на едногодишно гаранционно поддържане от страна на изпълнителя по договора.

Техническите и системни програмни средства за изграждане на експлоатационната среда на Н.ШИС за връзка с ШИС 1+/ ШИС-2 са доставени, инсталирани, конфигурирани и тествани. Считано от средата на юли т.г. същите са в период на едногодишно гаранционно поддържане от страна на изпълнителя по договора.

В изпълнение на мярка по т. 3.1 от „Пътната карта за присъединяване на България и Румъния към ШИС“, в рамките на посещение на португалски експерт през месец май, е проведено обучение на системните администратори от Дирекция „Комуникационни и информа-

ционни системи“ (ДКИС) към МВР за поддържане в експлоатация на програмната система SISone4ALL (предоставена от Португалия).

В периода 20–24 септември 2010 г. в служба С.СИС, гр. Страсбург, Франция, ще се проведе курс за обучение на двама системни администратори от ДКИС за поддържане в експлоатация на доставяния от Франция софтуер за връзка (N.COM) между Н.ШИС и ШИС. Обучението включва и подготовка на администраторите за провеждане на кампаниите по сравнение на базите данни на централната Ц.ШИС система и „националното копие“ във всяка държава членка, включително действия по изравняване при необходимост.

65. Изграждане на резервен компютърно-комуникационен център съгласно изискванията за функциониране на ШИС

Краен срок: 30 ноември 2010

Отговорна институция: МВР

Оценка: Мярката е изпълнена.

Финансово осигуряване

Източници на ЕС – Инструмент Шенген.

Национално финансиране - ПМС № 17/15.02.2010.

Центърът е изграден и вече работи като технически средства. Предстои тестване.

66. Изграждане на интерфейс за осигуряване на дейността на бюро „СИРЕНЕ“

Краен срок: 30 септември 2010

Отговорна институция: МВР

Оценка: Мярката е изпълнена.

Финансово осигуряване

Източници на ЕС – Инструмент Шенген.

Предстои тестване и експлоатация.

67. Доставка на приложение за звено „СИРЕНЕ“ и доизграждане на неговата инфраструктура

Краен срок: 31 август 2010

Отговорна институция: МВР

Оценка: Мярката е изпълнена.

Финансово осигуряване

Източници на ЕС – Инструмент Шенген.

В звеното „СИРЕНЕ“ е доставено техническо оборудване по проект по Инструмент Шенген. На 7 януари 2010 г. е подписан договор с фирма изпълнител „Лирекс БГ“, като срокът за изпълнение по договора е 7 месеца. Доставено е изискваното оборудване за работа на звеното „СИРЕНЕ“, като през юли 2010 г. е проведено обучение на служителите на ДМОПС, включително на бюрото „СИРЕНЕ“, за работа с новата деловодна система – Electronic Case Management System. Системата е пусната в експлоатация в началото на август 2010 г.

68. Доставка, инсталация и настройка на технически средства за изграждане националния интерфейс за връзка (SIS SAP) към мрежата за предаване на данни SISNET на сега работещата ШИС

Краен срок: Съгласно графика на Комитета SIS-TECH към Съвета на ЕС за SISone4ALL – до 15 април 2010

Отговорна институция: МВР

Оценка: Мярката е изпълнена.

Доставка, инсталация и конфигурация на място в МВР на техническите средства за изграждане на „националната точка за контакт“ (SAP BG1) на България, към мрежата за предаване на данни SISNET на сега работещата ШИС. Подписан е протокол за успешно изпълнение на тази дейност (мярка) между МВР и упълномощения подизпълнител на фирма „TATSGET“ (изпълнител по договор, сключен от Генералния секретариат на Съвета, за доставка на тези услуги).

69. Провеждане на тестове за установяване качеството на връзката между националния интерфейс (SIS SAP) с мрежата за предаване на данни SISNET за ШИС 1+ (Network Connectivity Test)

Краен срок: 30 ноември 2010

Отговорна институция: МВР

Оценка: Мярката е изпълнена.

На 14 април 2010 г. успешно са проведени тестовете за връзка между „националната точка за контакт“ (SAP BG1) на България с мрежата за предаване на данни SISNET и „точката за контакт“ на мрежата към централната Ц.ШИС 1+ система, разположена в служба CSIS, гр. Страсбург, Франция (Network Connectivity Test). Подписан е протокол за успешно изпълнение на тази дейност между МВР и упълномощения подизпълнител на фирма „TATSGEТ“ (изпълнител по договор, сключен от Генералния секретариат на Съвета, за доставка на тези услуги).

70. Доставка, инсталация и настройка на португалския програмен продукт SISone4ALL

Краен срок: Съгласно графика на Комитета SIS-TECH към Съвета на ЕС за SISone4ALL:

- **Изграждане на тестова среда – 15 февруари 2010;**
- **Изграждане на експлоатационна среда – 28 май 2010**

Отговорна институция: МВР

Оценка: Мярката е изпълнена.

Финансово осигуряване

Национално финансиране - ПМС № 17/15.02.2010 (по мярка 1).

В периода 17 май – 21 май 2010 г. с помощта на представител на фирма „Atos Origin“, изпълнител на Договора за модернизиране на ШИС (сключен от Генералния секретариат на Съвета), успешно са инсталирани, конфигурирани и тествани предоставените от фирмата програмни продукти за изграждане на Националния интерфейс за връзка между националната Н.ШИС, чрез SISone4ALL, и централната Ц.ШИС 1+R2 система в условията на тестова среда. Проведени са тестове за устано-

вяване качеството на връзката между Н.ШИС на България и централната Ц.ШИС система (Connectivity tests). Подписан е протокол за успешно изпълнение на тази дейност между МВР и упълномощения подизпълнител на фирма „Atos Origin“.

В периода 25 май – 29 май 2010 г. успешно са инсталирани, конфигурирани и тествани компонентите на португалската програмна система SISone4ALL, като част от националната Н.ШИС система на България, в условията на тестова среда. Проведени са тестове за интеграцията между приложния софтуер на Н.ШИС, разработван в МВР, и SISone4ALL, чрез който се осигуряват функциите за създаване/модифициране/изтриване на национални сигнали и справки в „националното копие“.

71. Провеждане на неформални тестове за съвместимост (Informal Compliance Test) между Н.ШИС, чрез функционалността на SISone4ALL, и Ц.ШИС

Краен срок: Съгласно графика на Комитета SIS-TECH към Съвета на ЕС за SISone4ALL – до 21 май 2010

Отговорна институция: МВР

Оценка: Мярката е изпълнена.

В периода 25 май – 29 май 2010 г. са проведени неформалните тестове за съвместимост (Informal N.SIS Tests) между националната Н.ШИС, чрез SISone4ALL, и централната Ц.ШИС 1+R2 система, чрез симулатор на Ц.ШИС. Резултатите от проведените тестове са докладвани от българска страна на Генералния секретариат на Съвета и служба С.SIS за верификация. Предстои одобрение на официалните резултати от тези тестове.

72. Провеждане на тестове за съвместимост (Compliance Test) между SISone4ALL и Ц.ШИС 1+ в условията на специално създадена среда (pre-production), аналогична на експлоатационната, и валидирането им от страна на френски експерти от служба Ц.ШИС

Краен срок: Съгласно графика на Комитета SIS-TECH към Съвета на ЕС за SISone4ALL – до 20 август 2010

Отговорна институция: МВР

Оценка: Мярката е по-скоро изпълнена.

След получаване на официална информация от Белгийското председателство за забавяне на сроковете на изпълнение на проекта за модернизация SIS1+R2 на централната Ц.ШИС 1+, провеждането на тези тестове е отложено. Очаква се допълнителна информация от страна на европейските партньори кога ще стане възможно изпълнението на тези тестове. Необходимата техническа подготовка от българска страна е извършена, включително подготвителните тестове между компоненти на Н.ШИС.

По последна информация провеждането на тестовете е отложено за края на септември.

73. Провеждане на тестове за установяване качеството на връзката между бюрото „СИРЕНЕ“ на Република България и бюрата „СИРЕНЕ“ на страните – членки на ШИС (SIRENE connectivity test), в условията на португалския проект SISone4ALL

Краен срок: Съгласно графика на Комитета SIS-TECH към Съвета на ЕС за SISone4ALL – до 30 април 2010

Отговорна институция: МВР

Оценка: Мярката е изпълнена.

По предложение на Португалия, ръководител на проекта SISone4ALL за присъединяване на България към ШИС, и в съответствие с възприетата в Комитета SIS-TECH процедура за гъвкаво договаряне на междинни срокове от „Пътната карта“ тази мярка е изпълнена в рамките на посещение на португалски експерти в периода 28–29 май 2010 г.

74. Провеждане на функционални тестове (SIRENE Functional test) между бюрото „СИРЕНЕ“ на Република България и бюрата „СИРЕНЕ“ на страните – членки на сега работещата ШИС 1+, с цел проверка готовността на персонала за изпълнение на установените процедури

Краен срок: Съгласно графика на Комитета SIS-TECH към Съвета на ЕС за SISone4ALL – 11–15 октомври 2010

Отговорна институция: МВР

Оценка: Мярката е в процес на изпълнение.

Заложените срокове се определят в зависимост от динамиката на изпълнение на ШИС-2 от страна на ЕК. Утвърдена е пътна карта, но изпълнението на мярката в този срок зависи от техническото изпълнение на европейско ниво.

75. Техническа готовност за присъединяване на Националната шенгенска система (Н.ШИС) към ШИС 1+

Краен срок: Съгласно графика на Комитета SIS-TECH към Съвета на ЕС за SISone4ALL – 5 ноември 2010

Отговорна институция: МВР

Оценка: Мярката е в процес на изпълнение.

Заложените срокове се определят в зависимост от динамиката на изпълнение на ШИС-2 от страна на ЕК. Утвърдена е пътна карта, но изпълнението на мярката в този срок зависи от техническото изпълнение на европейско ниво.

76. Техническо изграждане на Националната шенгенска система (Н.ШИС) за връзка с ШИС-2:

- Изграждане на тестова (I етап) и експлоатационна (II етап) среда за връзка на Н.ШИС с ШИС-2
- Обучение във връзка с поддържането в експлоатация на техническите и системни програмни средства за Н.ШИС-2, вкл. специализирания софтуер SIB SISII

Краен срок: Съгласно ревизирияния график на ЕК за ШИС-2

- I етап – 31 юли 2010
- II етап – 31 декември 2011

Отговорна институция: МВР

Оценка:

I етап – Мярката е изпълнена.

II етап – Мярката е в процес на изпълнение.

Финансово осигуряване

Източници на ЕС – Инструмент Шенген.

Изградена е тестова среда за връзка на Н.ШИС с новата ШИС-2. В рамките на проект по Цел 4, Мярка 1, Дейност 1 от Годишната инди-

кативна програма 2008 са доставени, инсталирани, конфигурирани и тествани техническите системни програмни средства за изграждане на развойната и тестова среда, вкл. специализирания софтуер SIB SIS II.

В рамките на проект по Цел 4, Мярка 1, Дейност 2 от Годишната индикативна програма 2009, като част от реализация на II етап, са доставени, инсталирани, конфигурирани и тествани техническите и системни програмни средства за изграждане на експлоатационната среда на Н.ШИС за връзка с новата ШИС-2.

Изпълнителят по договорите е провел обучение на експерти от Института по компютърни технологии към МВР (ИКТ) и Дирекция „Комуникационни и информационни системи“ (ДКИС) към МВР за работа и поддържане на доставените технически и системни програмни средства, вкл. специализирания софтуер SIB SIS II.

В периода 1–31 юли са изпълнени успешно тестовете за свързаност (Informal Connectivity Tests) между Н.ШИС на Република България, чрез SIB SIS II и централната Ц.ШИС-2, в условията на специализирана тестова среда (СТ1), предоставена от ЕК. В същата среда са изпълнени и някои функционални тестове (Informal Functional Tests) между Н.ШИС, чрез SIB SIS II, и централната Ц.ШИС-2.

Съгласно ревизирия графика на ЕК тестовата среда за централната Ц.ШИС-2 ще бъде достъпна в края на първото тримесечие на 2011 г., когато ще продължи кампанията по тестване на съвместимостта на Н.ШИС и централната Ц.ШИС-2.

77. Доставка, инсталация и настройка на технически средства за изграждане националния интерфейс за връзка (SISII LNI и SISII BLNI) към мрежата за предаване на данни s-Testa за ШИС-2

Краен срок: Съгласно ревизирия графика на ЕК за ШИС-2 – най-късно до 30 април 2010

Отговорна институция: МВР

Оценка: Мяроката е изпълнена.

Финансово осигуряване

Източници на ЕС – финансира се от ЕК.

Доставката, инсталацията и конфигурацията на място в МВР на техническите средства за изграждане на „основната национална точка за контакт“ (LNI BG) и „резервната национална точка за контакт“ (BLNI BG) на България към мрежата за предаване на данни s-TESTA са в съответствие с графика на Европейската комисия за изпълнение на проекта за ШИС-2. Подписан е протокол за успешно изпълнение на тази дейност (мярка)

между МВР и упълномощения подизпълнител на фирма „Equant group“ (изпълнител по договор, сключен от ЕК, за доставка на тези услуги).

78. Провеждане на тестове за установяване качеството на връзката между националния (SISII LNI) и резервния (SISII BLNI) интерфейс с мрежата за предаване на данни s-Testa за ШИС-2 (Network Connectivity Test)

Краен срок: Съгласно ревизирия график на ЕК за ШИС-2 – най-късно до 30 април 2010

Отговорна институция: МВР

Оценка: Мярката е изпълнена.

Успешно са проведени тестовете за връзка между „основната национална точка за контакт“ (LNI BG) и съответно „резервната национална точка за контакт“ (BLNI BG) на България към мрежата за предаване на данни s-TESTA на новата ШИС-2 и „точката за контакт“ на мрежата към централната Ц.ШИС-2 система, разположена в служба CSIS, гр. Страсбург, Франция (Network Connectivity Test). Подписан е протокол за успешно изпълнение на тази дейност (мярка) между МВР и упълномощения подизпълнител на фирма „Equant group“ (изпълнител по договор, сключен от ЕК, за доставка на тези услуги).

79. Провеждане на неформални тестове за съвместимост (Informal Compliance Test) между Н.ШИС, чрез функционалността на SIB SIS II, и Ц.ШИС-2 с цел проверка на съответствието с изискванията на техническите спецификации за изграждане на ШИС-2 (ICD/DTS) в условията на специализирана тестова среда (playground)

Краен срок: Съгласно ревизирия график на ЕК за ШИС-2

Отговорна институция: МВР

Оценка: Изпълнението на тази мярка е в зависимост от ревизирия график на ЕК за ШИС-2.

Забавянията в техническото изпълнение на графика за финализиране на ШИС-2 на европейско ниво забавя изпълнението на мярката.

80. Провеждане на тестове за съвместимост (Compliance Test) между Н.ШИС, чрез функционалността на SIB SIS II, и Ц.ШИС-2 в условията на специално създадена среда (pre-production), аналогична на експлоатационната

Краен срок: Съгласно ревизирия график на ЕК за ШИС-2

Отговорна институция: МВР

Оценка: Изпълнението на тази мярка е в зависимост от ревизирия график на ЕК за ШИС-2.

Забавянията в техническото изпълнение на графика за финализиране на ШИС-2 на европейско ниво забавя изпълнението на мярката.

81. Провеждане на неформални функционални тестове (Informal SIRENE Functional test) между бюро „СИРЕНЕ“ на Република България и бюрата „СИРЕНЕ“ на страните – членки на ШИС-2, с цел проверка готовността на персонала за изпълнение на установените процедури

Краен срок: Съгласно ревизирия график на ЕК за ШИС-2

Отговорна институция: МВР

Оценка: Изпълнението на тази мярка е в зависимост от ревизирия график на ЕК за ШИС-2.

Забавянията в техническото изпълнение на графика за финализиране на ШИС-2 на европейско ниво забавя изпълнението на мярката.

82. Провеждане на функционални тестове (SIRENE Functional test) между бюрото „СИРЕНЕ“ на Република България и бюрота „СИРЕНЕ“ на страните – членки на ШИС-2, с цел проверка готовността на персонала за изпълнение на установените процедури

Краен срок: Съгласно ревизирия график на ЕК за ШИС-2

Отговорна институция: МВР

Оценка: Изпълнението на тази мярка е в зависимост от ревизирия график на ЕК за ШИС-2.

Забавянията в техническото изпълнение на графика за финализиране на ШИС-2 на европейско ниво забавя изпълнението на мярката.

83. Присъединяване на Националната система за връзка Н.ШИС към ШИС-2

Краен срок: Съгласно ревизирия график на ЕК за ШИС-2

Отговорна институция: МВР

Оценка: Изпълнението на тази мярка е в зависимост от ревизирия график на ЕК за ШИС-2.

Забавянията в техническото изпълнение на графика за финализиране на ШИС-2 на европейско ниво забавя изпълнението на мярката.

84. Провеждане на обучение на служители на ИКТ-МВР и ДКИС-МВР, експертна и консултантска помощ, във връзка с проектирането и изграждането (софтуерно и техническо) на компонентите на Н.ШИС, в т.ч. настройка и включване на системни програмни средства със специализирано предназначение (Interconnection Box - SIB SISII и SISone4All)

Краен срок:

- **I етап (ШИС 1+) – съгласно графика на Комитета SISTECH към Съвета на ЕС за SISone4ALL – до 24 септември 2010**
- **II етап (ШИС-2) – съгласно ревизирияния график на ЕК за ШИС-2**

Отговорна институция: МВР

Оценка: Мярката се изпълнява.

Финансово осигуряване

Източници на ЕС – Инструмент Шенген.

Национално финансиране – ПМС № 17/15.02.2010.

85. Провеждане на обучение на служители на звеното за международен обмен на информация по линия на ШИС – СИРЕНЕ на Република България за изпълнение на установените процедури за международен обмен на информация по линия на ШИС 1+/ШИС-2.

Краен срок:

- **I етап (ШИС 1+) – съгласно графика на Комитета SISTECH към Съвета на ЕС за SISone4ALL – до 02 април 2010**
- **II етап (ШИС-2) – съгласно ревизирияния график на ЕК за ШИС-2**

Отговорна институция: МВР

Оценка: Мярката е изпълнена на I етап (ШИС 1+).

Финансово осигуряване

Източници на ЕС – Инструмент Шенген.

Национално финансиране - ПМС № 17/15.02.2010 (по мярка 1, Б.2.1).

По предложение на Португалия и в съответствие с възприетата в Комитета SIS-TECH процедура за гъвкаво договаряне на междинни срокове от „Пътната карта за присъединяване на България към ШИС“ дейностите по I етап се изпълниха в рамките на посещение на португалски експерти в периода **7 юни–11 юни 2010 г.**

В периода **7 юни–11 юни 2010 г.** водещ португалски експерт провежда обучение на служители на бюро „СИРЕНЕ“ за работа с програмната система SISone4ALL, вкл. изпълнение на установените процедури за международен обмен на информация по линия на ШИС. Проведеното обучение е основна част от подготовката на бюрото „СИРЕНЕ“ за изпълнение на предвидените в „Пътната карта за присъединяване на България към ШИС“ официални „Sirene Functional Tests“, чрез които ще се докаже готовността за включване на националната ни Н.ШИС система в информационния обмен на данни на ШИС на ЕС.

86. Провеждане на обучение за всички крайни потребители на Шенгенската информационна система

Краен срок: 1 април – 30 септември 2010

Отговорна институция: МВР

Оценка: Мяроката се изпълнява и се очаква да бъде изпълнена в рамките на посочения срок.

Според данни на МВР 242-ма служители от ГДГП са завършили теоретичен курс за обучители и съответно се организират обучения по месторабота в съответните структури. През месец август 33-ма обучители са преминали практическо обучение. Предвиденото обучение на крайните потребители по ШИС по теоретичната част по утвърдените графици, като паралелно с това до края на септември 97 обучители от ГДГП ще преминат и практическо обучение.

Финансово осигуряване

Национално финансиране – ПМС № 17/15.02.2010.

Във връзка с подготовката на България за присъединяване към ШИС и необходимостта от обучение на всички крайни потребители за работа със системата през април стартира 6-месечен курс на обучение.

Специален Ръководен съвет (директори на ангажираните дирекции в МВР) организира, управлява и координира процеса на обучение.

Курсът предвижда обучение на обучители (от структури на МВР, ДАНС, МП, МВНР) в присъствена форма в Академията на МВР, които ще обучат всички крайни потребители по места.

Обучението включва теоретичен и практически курс, както и e-learning.

Тематичният план на обучението включва дванадесет модула, които обхващат следните теми: ЕС; Шенген; Премахване на контрола по вътрешните граници и движение на хора; Европейска заповед за арест; Полицейско сътрудничество в Шенген; Защита и сигурност на лични данни; Визи и визов контрол; Миграционна политика и убежище; Нелегална имиграция и трафик на хора; Процедури на Националното бюро „СИРЕНЕ“; Трансгранично наблюдение; Конвенция за полицейско сътрудничество в Югоизточна Европа.

Курсовете от седмично обучение в присъствие на обучителите приключват на 18 юни 2010 г. След това обучение стартира електронното обучение (e-learning). На интернет сайта на МВР е създадена специална страница „Шенген обучение“, на която са налични всички материали по дванадесетте модула.

Предвидено е и провеждане на компютърно базирано дистанционно обучение с възможност за работа с on-line преподаватели. За целта на страницата на Европейския полицейски колеж (CEPOL) ще бъдат качени всички материали по обучението, като интернет потребителите ще имат достъп след заявка до националната точка за контакт на CEPOL.

В периода 16–20 август 2010 г. ще се проведе практико-приложен двудневен курс на служители за работа с ШИС. Обучените в периода 16–20 август 2010 г. обучители ще проведат обучение в периода 20 август – 30 септември 2010 г. на представители на структурни звена на МВР, крайни потребители на ШИС.

В периода 20 август – 15 октомври 2010 г. ще се проведе обучение на крайните потребители на ШИС.

Крайните потребители ще бъдат обучавани за работа по:

- въвеждане/актуализиране/заличаване на национални сигнали за издирвани/контролирани обекти и лица с наложени мерки за административна принуда в Автоматизирана информационна система „Издирвателна дейност“, както и условията и начина за последващото им разпространение в ШИС, и

- извършване на справочна и статистическа дейност в Н.ШИС (Автоматизирана информационна система „Издирвателна дейност“ и „националното копие“ на базата данни на ШИС).

Проведен е семинар за повишаване на информираността на служителите от МВР за оценка по „ШИС/СИРЕНЕ“.

За осигуряване на изискванията за поверителност, конфиденциалност и контрол на достъпа до ресурсите на Н.ШИС е утвърден документ „Потребителски профили за достъп до Н.ШИС“.

87. Провеждане на специализирано обучение на служителите на бюро „СИРЕНЕ“ от чужди експерти в рамките на двустранни проекти

Краен срок: 31 август 2010

Отговорна институция: МВР

Оценка: Мяката е по-скоро изпълнена.

Българското бюро „СИРЕНЕ“ е сектор в Дирекция „Международно оперативно полицейско сътрудничество“ към МВР и вече е оперативно.

Административният капацитет на бюро „СИРЕНЕ“ се развива в рамките на проект MAT07/BG/9/1 на програма „МАТРА“ на правителството на Кралство Холандия „Укрепване на институционалния капацитет на българското бюро „СИРЕНЕ“, който е приключил през август 2010 г. В рамките на проекта са проведени семинарни обучения на служителите от бюро „СИРЕНЕ“, както и поредица от посещения на холандски експерти за консултиране на подготовката на българските служители преди реалното стартиране на българското бюро „СИРЕНЕ“.

С цел подпомагане подготовката на България за предстоящата оценка по Шенген в област „ШИС/СИРЕНЕ“ е проведено посещение на холандски експерти в периода 23–26 август 2010. Очаква се проектът да приключи през октомври 2010 г.

През септември са проведени работни срещи на чешки експерт със служители от структурите на МВР, които ще бъдат обект на проверка по време на оценката по Шенген на България в област „ШИС/СИРЕНЕ“.

По проект „Подпомагане на България в областта на Шенгенските споразумения, усъвършенстване на знанията на българските полицейски служители за Шенгенската информационна система, прилагане на процедурите на „СИРЕНЕ“ и развитие на структурата на националното бюро „СИРЕНЕ“, финансиран от Федералната полиция на Швейцария, който все още не е приключил, се извършва практическо обучение на служители от българското бюро, които се обучават за администратори в швейцарското бюро „СИРЕНЕ“. До този момент са обучени 12 служители и предстои до края на годината обучението на още трима служители от България.

По процедурата за осъществяване на национален проект за специализирано обучение на служителите на бюро „СИРЕНЕ“, финансиран от Инструмент Шенген, е подписан договор на стойност 100 000 евро. В

рамките на проект „Специализирано обучение на служителите от бюро-то „СИРЕНЕ“ са проведени:

- два петдневни модула за теоретично обучение по шенгенско законодателство;
- два тридневни модула за теоретично обучение по процедури на бюро-то „СИРЕНЕ“;
- пет петдневни модула за обучение на 25 служители в бюро-то „СИРЕНЕ“ – Унгария.

8.2. Заключение

Шенгенската информационна система (ШИС) е ключов фактор за безпроблемното управление от страна на ЕС на зоната за свобода, правосъдие и сигурност. Тя основно допринася за прилагането на клаузите от Договора на ЕС, свързани със свободното движение на хора, полицейското сътрудничество и съдебното сътрудничество по криминални въпроси.

Шенгенските държави снабдяват мрежата чрез национални мрежи (Н.ШИС), свързани с централната система (Ц.ШИС), и това се допълва от мрежа, наречена SIRENE (Supplementary Information Request at the National Entry – Допълнително информационно искане към националната издирвателна система).

В тази част прави впечатление не само изпълнението на конкретните мерки от Националния план за действие (от 17 планирани мерки със срок 31 август 14 са изпълнени, 3 са по-скоро изпълнени, а други две мерки са изпълнени преди крайния срок), но и професионалното и компетентно ангажиране на няколко дирекции от МВР в процеса на изграждане на Н.ШИС, а именно Дирекция „Комуникационни и информационни системи“, Института за компютърни технологии и Дирекция „Международно оперативно полицейско сътрудничество“, в която е изградено българското звено на бюро-то „СИРЕНЕ“.

Това е единствената област, която все още не е преминала през оценка по Шенген на България. Мисията ще се състои през декември 2010 г. Изпълнението на седем от планираните в този раздел мерки зависи изцяло от ревизирия график на ЕК за ШИС-2. Забавянията в техническото изпълнение на графика за финализиране на ШИС-2 на европейско ниво крие риск от забавяне при изпълнението на тези мерки.

9. Защита на личните данни

В рамките на националния план за действие са предвидени няколко мерки от общ характер, насочени към гарантиране на ефективно прилагане на изискванията, свързани със защита на личните данни.

9.1. Оценка на мерките

88. Внасяне на изменения и допълнения в ЗЗЛД

Краен срок: постоянен

Отговорна институция: Комисия за защита на личните данни

Оценка: Мярката е в процес на изпълнение.

Изготвен е проект за изменение и допълнение на Закона за защита на личните данни, който отразява някои препоръки, направени по време на оценката в областта на защита на личните данни през 2009 г., и осигурява необходимата правна основа за развитие на взаимодействието на КЗЛД с аналогичните органи в другите държави – членки на ЕС. Предвижда се облекчаване на реда за упражняване правата, които гражданите имат с оглед защита на личните данни, в частност – предложено е изменение на чл. 28 (2) ЗЗЛД, което да позволи безплатния достъп до информация, отнасяща се до определено лице, повече от веднъж годишно. В проекта за изменение на ЗЗЛД са включени също разрешения по посока предоставяне правомощия на КЗЛД да сключва международни споразумения в предмета на своята дейност, както и относно провеждането на задължителни обучения на администраторите на лични данни. Предложените изменения представляват важна стъпка с оглед повишаване ефективността на режима за защита на личните данни чрез оптимизиране на националната правна рамка, укрепване на административния капацитет на операторите с лични данни и установяване на пълноценно взаимодействие със сродни органи в другите държави – членки на ЕС, разполагащи с утвърден опит и добри практики в защитата на личните данни. Към настоящия момент проектът е внесен в Народното събрание и предстои неговото обсъждане на първо четене. Мярката е в процес на изпълнение. Удачно е да се потърси възможност за поставянето на проекта сред законодателните приоритети на предстоящата есенна сесия.

89. Сключване на споразумение за сътрудничество и обмен във връзка с прилагане на Шенгенската уредба в частта ѝ, свързана със защита на личните данни, със сродни органи в други държави членки на ЕС

Краен срок: постоянен

Отговорна институция: Комисия за защита на личните данни

Оценка: Мярката е в процес на изпълнение.

Пристъпването към подготовка и сключване на такива споразумения е обусловено от уредбата на съответните правомощия в полето на компетентност на КЗЛД, каквито в момента не са налице. Същевременно следва да се подчертае, че КЗЛД развива практика на двустранни отношения с аналогични органи в други държави членки като Словакия, Португалия, Чехия. В рамките на тези отношения се осъществява взаимодействие по редица аспекти на подготовката на КЗЛД за прилагане на режима за защита на личните данни в рамките на Шенгенската система. Така например от страна на словашкия и португалския орган за защита на личните данни е осъществено нарочно посещение с оглед консултиране на КЗЛД по въпроси на прилагане на Шенгенската уредба. Предстои подобно посещение на представители на КЗЛД за провеждане на сходни консултации и с чешкия орган за защита на личните данни.

90. Обучения на администратори и обработващи лични данни с оглед надлежно изпълнение на задълженията им по прилагане на съответните разпоредби в рамките на системата

Краен срок: 31 декември 2010 г.

Отговорна институция: Комисия за защита на личните данни

Оценка: Мярката е в процес на изпълнение.

Към настоящия момент протича работа по подготовката на такива обучения. Утвърдена е концепция относно целевите групи, основните въпроси, методи и форми на обучение. Планира се провеждането на специален модул относно защитата на личните данни при работа с ШИС. Доколкото до момента е изяснена единствено концептуалната

основа на обученията, подготовката им следва да се ускори с оглед на временното прилагане на мярката в поставения срок.

91. Организационно и кадрово осигуряване на КЗЛД

Краен срок: постоянен

Отговорна институция: Комисия за защита на личните данни

Оценка: Мярката е в процес на изпълнение.

Планирано е, считано от началото на 2011 г., да бъдат назначени нови шест длъжностни лица, които следва да обезпечат разширяването на дейността на Комисията в разглежданата проблематика.

92. Повишаване информираността на обществото

Краен срок: постоянен

Отговорна институция: Комисия за защита на личните данни

Оценка: Мярката е в процес на изпълнение.

През месец юли стартира кампанията за повишаване информираността на гражданите. В рамките на цялостното ѝ протичане до края на година ще бъдат съчетани различни форми на информация и реклама – разпространяване на дигитални, постери, аудиовизуални, печатни и интернет рекламни съобщения относно правата, които гражданите имат, и средствата за тяхната защита, предвидени в рамките на Шенгенската система. Следва да се постави акцент върху това, че предвидената мярка е единствената в националния план дейност по посока повишаване информираността на обществото относно Шенгенската система, нейното значение в рамките на европейската интеграция и последиците, които тя поражда в правната сфера на частните лица.

9.2. Заключение

В рамките на българското законодателство натовареният с прилагането на режима за защита на лични данни орган е Комисията за защита на личните данни (КЗЛД). Предоставените на КЗЛД правомощия и предвиденият ред за тяхното упражняване съответстват на европейската уредба и позволяват на Комисията да изпълнява функциите, свързани

със защита на личните данни, които има в рамките на Шенгенската система. Съществуващата нормативна рамка на КЗЛД отговаря на изискванията за независимост на националния орган по надзора над защитата на личните данни, който следва да бъде осъществяван в рамките на полицейското и съдебно сътрудничество по наказателноправни въпроси и в частност, в рамките на функционирането на ШИС.

Следва да се подчертае, че както в плана за действие по подготовка за присъединяване към Шенгенската система, така и в предложените изменения и допълнения в нормативната уреда по различните направления на подготовка, не е заложено транспонирането на Рамково решение 2008/977/ПВР относно защитата на личните данни, обработвани в рамките на полицейското и съдебно сътрудничество по наказателноправни въпроси. Макар визираният акт да съдържа разрешения, които се покриват с правилата, установени в рамките на първия стълб, той има своето самостоятелно значение предвид спецификата на правната уредба на ЕС. С оглед на това следва да се реши въпросът за неговото транспониране в българското законодателство в поставения от решението срок – 27 ноември 2011 г.

Заклучение

Към 31 август 2010 г. подготовката на България за присъединяване към Шенгенското пространство като цяло се осъществява в срок и има достатъчно основания да се смята, че страната ще изпълни всички условия за членство към 31 март 2011 г.

В Националния план за действие за пълното прилагане на разпоредбите на достиженията на правото от Шенген и за премахването на контрола по вътрешните граници **48 мерки** са със срок за изпълнение до 31 август 2010 г.

От тях изпълнени са повече от половината – **28 мерки**, а **15** са по-скоро изпълнени.

Две мерки не са изпълнени в срок. Те са в областта „Визова политика“.

Три мерки са по-скоро неизпълнени – една от тях е в раздел „Визова политика“, а две са от „Граничен контрол“.

При предприемане на адекватни мерки от страна на отговорните институции тези закъснения могат да бъдат преодолени до края на 2010 г.

Четири мерки с все още ненастъпил краен срок, отнасящи се до Шенгенската информационна система и област „Полиция и сигурност“, са предсрочно изпълнени.

В област „**Граничен контрол**“ планираните мерки са 27. От тях 10 са изпълнени, а 10 са с предстоящ срок за изпълнение 30 септември 2010 г. и повечето най-вероятно ще бъдат изпълнени в рамките на този срок. Седем мерки са с настъпил срок за изпълнение, но все още се работи по тях. Пет са по-скоро изпълнени и две са по-скоро неизпълнени.

Една част от неизпълнените в срок мерки се отнасят до приемането на подзаконовни нормативни актове (например изготвяне на инструкция за патрулно-постова дейност на Гранична полиция). Поради неизрядни документи на фирмите кандидати са прекратени обществените поръчки за осигуряване на системи за контрол на превозни средства за откриване на укрити лица и доставка на автомобили за аудиоконтрол, което е причина за неизпълнение на тези мерки в предварително определените срокове. По-скоро неизпълнена мярка е и реконструкцията на някои ГКПП.

В област „**Визова политика**“ от 11 мерки три са изпълнени в срок. Пет мерки са по-скоро изпълнени, а останалите са неизпълнени (две)

или по-скоро неизпълнени (една). Освен забавянето в изготвянето на някои подзаконови актове и анализи проблемите в областта са свързани с изграждането на Визовия център в МВНР. Забавянето е резултат на липсата на финансов ресурс за помещение и оборудване през изминалата година. Очаква се закъснението да бъде наваксано и до ноември да е осъществена връзка с визовата информационна система.

Областите **„Убежище“** и **„Миграция“** са застъпени с малко на брой мерки за изпълнение (по една мярка във всяка област) в Националния план за действие за присъединяването на България към Шенгенското пространство. И двете мерки са по-скоро изпълнени.

В област **„Полиция и сигурност. Огнестрелни оръжия и боеприпаси“** са планирани 7 мерки общо, от които само една е с настъпил срок за изпълнение и е изпълнена. Две от мерките със срок през декември, отнасящи се до сключване на споразумения между правителството на Република България и правителството на Република Сърбия и Република Гърция, са изпълнени предсрочно. По останалите работата продължава.

Мярката по актуализиране на нормативната уредба, свързана с функционирането на ШИС, е в процес на изпълнение.

Относно предвидените мерки по гарантиране на необходимия административен капацитет, въпреки че срокът по осъществяване на визираниите обучения изтича през декември 2010 г., постигнатият значителен напредък е предпоставка за успешната реализация на мярката.

Проектът за Закон за контрола над взривните вещества, огнестрелните оръжия, боеприпасите и пиротехническите изделия отразява всички изрично уредени в директивата елементи на контрола над оръжията и боеприпасите. Проектът е приет на 3 септември 2010 г. Предстои обнародването на Закона.

В област **„Съдебно сътрудничество“** планираните 3 мерки са с постоянен срок за изпълнение и по тях се работи.

В българското законодателство са въведени необходимите разрешения както във връзка с прилагането на европейската уредба на екстрадицията, така и във връзка с прилагането на ЕЗА, прилагането на рамковите решения за изпълнение в Европейския съюз на решения за обезпечаване на имущество или доказателства относно взаимното признаване на решения за конфискация и за взаимно признаване на наложени финансови санкции. Провеждат се и предвидените в плана обучения в направленията правна помощ, екстрадиция и трансфер на осъдени лица.

В област **„Борба срещу наркотичните вещества“** от общо 7 мерки 4 са със срок за изпълнение – постоянен, а на останалите три срокът е през декември. По всички мерки се работи.

Актове, които подлежат на транспониране във вътрешното законодателство, са въведени в рамките на подготовката на България за присъединяване към Европейския съюз. Развита е и необходимата ин-

ституционална инфраструктура за прилагане на законодателството в областта на борба с трафика на наркотици и незаконната употреба на наркотични вещества. В рамките на предвидените мерки в националния план до края на месец юли са отчетени дейности по разширяване дейността на Школата за митнически кучета и по осигуряване на достъпни и ефективни програми за превенция, лечение и социална рехабилитация на лица, употребяващи наркотични вещества.

Областта **„Работа и използване на Шенгенската информационна система“** е единствената, която все още не е преминала през оценка по Шенген. Мисията ще се състои в периода 6–10 декември 2010 г. Това прави оценката за напредъка в подготовката в тази област особено важна.

От 17 планирани мерки със срок 31 август 14 са изпълнени, 3 са по-скоро изпълнени, а други две мерки са изпълнени преди крайния срок. В основата на Шенгенския механизъм стои информационна мрежа, която позволява на всички гранични власти, полицейски служби и консулски служители от страните от Шенгенското пространство да имат достъп до данни за издирвани и контролирани лица, лица с отказ за влизане в Шенгенското пространство, както и за откраднати или загубени превозни средства и предмети. Шенгенските държави снабдяват мрежата чрез национални мрежи (Н.ШИС), свързани с централната система (Ц.ШИС), и това се допълва от мрежа, наречена SIRENE (Supplementary Information Request at the National Entry – Допълнително информационно искане към националната издирвателна система).

Изпълнението на седем от планираните в този раздел мерки зависи изцяло от ревизирания график на ЕК за ШИС-2. Забавянията в техническото изпълнение на графика за финализиране на ШИС-2 на европейско ниво крие риск от забавяне изпълнението на тези мерки.

В област **„Защита на личните данни“** от 5 планирани мерки една е с краен срок за изпълнение през декември, а останалите са с постоянен срок и са в процес на изпълнение.

Предоставените на КЗЛД правомощия и предвиденият ред за тяхното упражняване съответстват на европейската уредба и позволяват Комисията да изпълнява функциите по надзора над защитата на личните данни, който следва да бъде осъществяван в рамките на полицейското и съдебно сътрудничество по наказателноправни въпроси и в частност – в рамките на функционирането на ШИС.

Експертният екип прави следните препоръки:

- Оптимизиране на процеса на вътрешноведомствено съгласуване на документи и ускоряване приемането на подзаконови актове, в т.ч. Инструкцията за патрулно-постова дейност на Гранична полиция.
- Ускоряване на строителните и монтажни работи по изграждането на Визовия център в МВНР и ускорено завършване на преустройството

на консулските служби съгласно изискванията на шенгенските критерии, заложено в предстоящите мерки.

- Гъвкавост при прилагане на процедурите по ЗОП, доколкото законът го позволява (опростяване на процедурите и удължаване на сроковете за подаване на документи).

- Активно обучение и участие в подготовката за присъединяване към Шенген на всички служители от Дирекция „Миграция“ към МВР. Усвояване на опита на държавите, присъединили се към Шенген през 2007 г. по отношение на подготовката им в прилагането на стратегията за интегрирания граничен контрол във вътрешността на страната, където имиграционните власти работят заедно с граничните и полицейските служби за предотвратяване на нелегалната миграция.

- Включване на проекта за изменение на Закона за Министерството на вътрешните работи и на проекта за изменение и допълнение на Закона за защита на личните данни сред приоритетните задачи на Народното събрание през есенната сесия.

- Осъществяване до края на годината на специализирани модули на обучението в съдебно сътрудничество, свързани с проблематиката на европейската уредба в областта на наказателното и наказателнопроцесуалното право.

- Оптимизиране на националната стратегия и мерки за борба с наркоманията чрез активно участие и обмен на опит и практики в рамките на мрежата на Центъра за наблюдение на наркотиците и наркоманиите в Лисабон. Проактивно участие в усвояването на средства от съществуващите европейски финансови инструменти, подпомагащи мерките за борба с наркоманиите и трафика на наркотични вещества.

- Ускоряване на процеса на обучение на администратори и обработващи лични данни.

- Транспониране на Рамково решение 2008/977/ПВР относно защитата на личните данни, обработвани в рамките на полицейското и съдебното сътрудничество по наказателноправни въпроси в срок до 27 ноември 2011 г.